

תקן חשבונאות ממשלתי

מספר 26

ירידת ערך נכסים מניבים - מזומנים

יוני, 2012

The Israel Government Accounting Standards issued by the Israel Government Accounting Standards Board are often based on and may include translated parts of the text of the International Public Sector Accounting Standards (Copyright 12/2005) published by the International Public Sector Accounting Standards Board (IPSASB) of the International Federation of Accountants (IFAC).

International Public Sector Accounting Standards, Exposure Drafts, and other IPSASB publications are copyright of the International Federation of Accountants, 545 Fifth Avenue, 14th Floor New York 10017, USA, Telephone: +1 (212) 286-9344, FAX: +1 (212) 286-9570, E-mail: PublicSectorPubs@ifac.org website: <http://www.ifac.org>.

All rights reserved. No part of the text of IPSASB's publications may be translated, reprinted or reproduced or utilized in any form either in whole or in part by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including photocopying and recording, or in any information storage and retrieval system, without prior permission in writing from the International Federation of Accountants.

The International Public Sector Accounting Standards have been translated to Hebrew and are published by Israel Government Accounting Standards Board with the permission of IFAC.

The approved text of the International Public Sector Accounting Standards is that published by the IPSASB in the English language and copies may be obtained direct from IFAC.

תקני חשבונאות ממשלתיים ישראליים המתפרסמים על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית מתבססים לעיתים על נוסח תקני חשבונאות בינלאומיים או עשויים לכלול חלקים מנוסח תקני חשבונאות בינלאומיים למגזר הציבורי (זכויות יוצרים 12/2005), המתפרסמים על ידי הוועדה הבינלאומית לתקני חשבונאות למגזר הציבורי (IPSASB) של הפדרציה הבינלאומית של רואי החשבון (IFAC).

לפדרציה הבינלאומית של רואי החשבון זכויות יוצרים בתקני חשבונאות בינלאומיים למגזר הציבורי, הצעות לתקני חשבונאות בינלאומיים למגזר הציבורי, וחומר אחר המתפרסם על ידי הוועדה הבינלאומית לתקני חשבונאות למגזר הציבורי. כתובתה של הפדרציה: 545 Fifth Avenue, 14th Floor New York 10017, USA, טלפון: +1 (212) 286-9344, פקס: +1 (212) 286-9570, דואר אלקטרוני: publications@iasc.org.uk, אתר האינטרנט: <http://www.ifac.org>.

כל הזכויות שמורות. אין לתרגם, להעתיק, לשכפל, או לעשות שימוש בחלק כלשהו של פרסומי הוועדה הבינלאומית לתקני חשבונאות למגזר הציבורי, אם באמצעים אלקטרוניים או מכניים או בכל אמצעי אחר, הקיים היום, או שיהיה קיים בעתיד, לרבות צילום, הקלטה או שימוש בכל שיטת אחסון ואחזור מידע, ללא הסכמה מוקדמת בכתב מהפדרציה הבינלאומית של רואי החשבון.

תרגום תקני חשבונאות בינלאומיים למגזר הציבורי ופרסומם בשפה העברית בידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית נעשה בהסכמת הפדרציה הבינלאומית של רואי חשבון (IFAC)

אין ללמוד מתקני החשבונאות הממשלתיים לגבי ישויות, שאינן בתחולת תקנים ממשלתיים אלו.

תקן חשבונאות ממשלתי מספר 26 –

ירידת ערך נכסים מניבים- מזומנים

יוני 2012

תוכן עניינים

סעיף	
1	מטרת התקן
2-12	תחולה
13-20	הגדרות
14-18	נכסים מניבים- מזומנים
19	פחת
20	ירידת ערך
21-30	זיהוי נכס שתיתכן ירידה בערכו
31-70	מדידת סכום בר השבה
	מדידת סכום בר השבה של נכס בלתי מוחשי אשר אורך חייו
37	השימושיים הינו בלתי מוגדר
38-42	שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה
43-45	שווי שימוש
46-51	בסיס לאומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים
52-66	הרכב אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים
67	תזרימי מזומנים עתידיים במטבע חוץ
68-70	שיעור היוון
71-75	הכרה ומדידה של הפסד מירידת ערך של נכס בודד
76-97	יחידות מניבות- מזומנים
77-84	זיהוי יחידה המניבה- מזומנים אליה שייך נכס
85-90	סכום בר השבה וערך בספרים של יחידה מניבה- מזומנים
91-97	הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה- מזומנים
98-111	ביטול הפסד מירידת ערך
106-109	ביטול הפסד מירידת ערך של נכס בודד
110-111	ביטול הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה- מזומנים
112-113	שינוי ייעוד של נכסים
114-125	גילוי
123-125	גילוי אומדנים ששימשו למדידת סכומים בני השבה של יחידות מניבות- מזומנים הכוללות נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר
126-127	מועד תחילה

תוכן עניינים (המשך)

נספחים

נספח 1 - הנחיות יישום - שימוש בטכניקות של ערך נוכחי למדידת שווי שימוש

נספח 2 - דוגמה לעץ החלטה

נספח 3 - תיקונים לתקנים חשבונאיים ממשלתיים אחרים

נספח 4 - הנחיות יישום :

דוגמה מס' 1 : זיהוי של יחידות מניבות- מזומנים

דוגמה מס' 2 : חישוב של שווי שימוש והכרה בהפסד מירידת ערך

דוגמה מס' 3 : ביטול הפסד מירידת ערך

דוגמה מס' 4 : נכס שאינו מניב מזומנים התורם ליחידה המניבה- מזומנים

דוגמה מס' 5 : הכללה של התחייבויות שהוכרו בחישוב של סכום בר השבה של יחידה מניבה- מזומנים

דוגמה מס' 6 : טיפול חשבונאי בנכס בודד בתוך יחידה מניבה- מזומנים התלוי ביכולת לקבוע סכום בר השבה

נספח 5 - עיקרי ההבדלים בין תקן חשבונאות ממשלתי מספר 26, ירידת ערך נכסים מניבי- מזומנים, לבין תקן חשבונאות בינלאומי למגזר הציבורי מספר 26, ירידת ערך נכסים מניבי- מזומנים

נספח 6 - עיקרי ההבדלים בין תקן חשבונאות ממשלתי מספר 26, ירידת ערך נכסים מניבי- מזומנים, לבין תקן חשבונאות בינלאומי מספר 36, ירידת ערך נכסים.

תקן חשבונאות ממשלתי מספר 26 – ירידת ערך נכסים מניבים- מזומנים

י ו נ י 2 0 1 2

© כל הזכויות שמורות למוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית. אין להעתיק, לשכפל, לתרגם, להציג, לפרסם, להפיץ, להוציא לאור או לעשות שימוש מסחרי כלשהו בפרסום זה או בחלק ממנו, בכל דרך שהיא ובכל אמצעי מכני, אלקטרוני או אחר, ללא הסכמה מפורשת בכתב ומראש מאת המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית.

תקני חשבונאות בינלאומיים למגזר הציבורי או חלקים מהם תורגמו לעברית ונכללו במסגרת תקני חשבונאות ממשלתיים בישראל באישור הפדרציה הבינלאומית של רואי החשבון. הנוסח המחייב של תקני חשבונאות ממשלתיים בישראל הוא זה המפורסם על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית בשפה העברית.

כל התייחסות לתקינה הבינלאומית למגזר הציבורי המובאת בתקן, או בהערות השוליים לתקן, או בנספחים, אין בה כשלעצמה כדי קביעה כי אותו תקן חשבונאות בינלאומי למגזר הציבורי או חלקים ממנו אומצו על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית ככלל חשבונאי בישראל.

תקן זה מובא בסעיפים 1 - 127. כל הסעיפים בתקן מחייבים באותה מידה. הוראות התקן, המובאות באותיות מודגשות, מייצגות את העקרונות העיקריים של התקן. תקן זה יש לקרוא בהקשר למטרת התקן. תקני החשבונאות הממשלתיים המפורסמים על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית אינם חלים על פריטים לא מהותיים.

מטרת התקן

1. מטרת התקן היא לקבוע את הנהלים שישות מיישמת על מנת לקבוע אם ירד ערכו של נכס מניב- מזומנים, ולהבטיח כי מוכרים הפסדים מירידת ערך. התקן אף מפרט את המועד בו ישות תבטל הפסד מירידת ערך וקובע דרישות גילוי.

תחולה

2. ישות העורכת ומציגה דוחות כספיים על בסיס מצטבר, תיישם את התקן באשר לטיפול החשבונאי בירידת ערך של נכסים מניבים- מזומנים, למעט:

(א) מלאי (ראה תקן חשבונאות ממשלתי מספר 12, מלאי);

(ב) נכסים הנובעים מחוזי הקמה (ראה תקן חשבונאות ממשלתי מספר 11, חוזי הקמה);

(ג) נכסים פיננסיים המצויים בתחולת תקן חשבונאות בינלאומי למגזר הציבורי מספר 29, מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה;

(ד) נדל"ן להשקעה הנמדד בשווי הוגן (ראה תקן חשבונאות ממשלתי מספר 16, נדל"ן להשקעה);

- (ה) רכוש קבוע מניב- מזומנים, הנמדד בסכומים המוערכים מחדש (ראה תקן חשבונאות ממשלתי מספר 17, רכוש קבוע);
- (ו) נכסי מסים נדחים (ראה את תקן החשבונאות הבינלאומי או הישראלי הרלוונטי העוסק בנכסי מסים נדחים);
- (ז) נכסים הנובעים מהטבות עובד (ראה תקן חשבונאות ממשלתי מספר 25, הטבות עובד);
- (ח) נכסים בלתי מוחשיים מניבים- מזומנים אשר נמדדים בסכומים מוערכים מחדש (ראה תקן חשבונאות בינלאומי למגזר הציבורי מספר 31, נכסים בלתי מוחשיים);
- (ט) מוניטין;
- (י) נכסים ביולוגיים הקשורים לפעילות חקלאית, הנמדדים בשווי הוגן בניכוי עלויות למכירה (ראה תקן חשבונאות בינלאומי למגזר הציבורי מספר 27, חקלאות);
- (יא) עלויות רכישה נדחות ונכסים בלתי מוחשיים, הנובעים מזכויות חוזיות של מבטח בהתאם לחוזי ביטוח, שהם בתחולת התקן הבינלאומי או בתחולת תקנות המפקח על הביטוח הרלוונטיות העוסקות בחוזי ביטוח;
- (יב) נכסים לא שוטפים (או קבוצות מימוש) המסווגים כמוחזקים למכירה ונמדדים לפי הנמוך מבין הערך בספרים והשווי ההוגן בניכוי עלויות למכירה בהתאם לתקן החשבונאות הבינלאומי או הישראלי הרלוונטי העוסק בנכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו; וכן
- (יג) נכסים מניבים- מזומנים אחרים שדרישות הטיפול החשבונאי בירידת ערך בגינם נכללות בתקני חשבונאות ממשלתיים אחרים.

3. תקן זה חל על כל הישויות הממשלתיות למעט ישויות ממשלתיות עסקיות.

4. המבוא לתקינה חשבונאית בינלאומית למגזר הציבורי, מסביר כי ישויות ממשלתיות עסקיות מיישמות תקני דיווח כספי בינלאומיים אשר מפורסמים על ידי הוועדה לתקני

חשבוונאות בינלאומיים. ישויות ממשלתיות עסקיות מוגדרות בתקן חשבוונאות ממשלתי מספר 1, הצגת דוחות כספיים (מעודכן 2010).

5. ישויות ממשלתיות עסקיות מיישמות את תקן חשבוונאות בינלאומי 36, ירידת ערך נכסים או את תקן חשבוונאות מספר 15, ירידת ערך נכסים ולפיכך אינן כפופות להוראות התקן. ישויות ממשלתיות שאינן ישויות ממשלתיות עסקיות, המחזיקות בנכסים שאינם מניבים-מזומנים כהגדרתם בסעיף 13, מיישמות את תקן חשבוונאות ממשלתי מספר 21, ירידת ערך של נכסים שאינם מניבים-מזומנים לגבי נכסים אלה. ישויות ממשלתיות שאינן ישויות ממשלתיות עסקיות, המחזיקות נכסים מניבים-מזומנים מיישמות את דרישות התקן.

6. התקן אינו חל על נכסים בלתי מוחשיים המניבים-מזומנים המוערכים מחדש לשווי הוגן, באופן סדיר. התקן חל על כל שאר הנכסים הבלתי מוחשיים מניבי-המזומנים (לדוגמה, אלה הנמדדים לפי עלות בניכוי הפחתה נצברת כלשהי).

7. התקן אינו חל על מוניטין. ישויות מיישמות את הדרישות של תקני חשבוונאות בינלאומיים או ישראלים רלוונטיים העוסקים בירידת ערך של מוניטין, בהקצאה של מוניטין ליחידות מניבות-מזומנים ובבחינה לירידת ערך של יחידות מניבות-מזומנים עם מוניטין.

8. התקן אינו מיושם לגבי מלאי ונכסים מניבים-מזומנים הנובעים מחוזי הקמה, כיוון שדרישות להכרה ולמדידה של נכסים אלה נכללות בתקני חשבוונאות קיימים. התקן אינו מיושם לגבי נכסי מסים נדחים, נכסים הנובעים מהטבות עובד או עלויות רכישה נדחות ונכסים בלתי מוחשיים הנובעים מזכויות חוזיות של מבטח במסגרת חוזי ביטוח. הטיפול החשבונאי בגין ירידת הערך של נכסים אלה, נקבע בתקני חשבוונאות בינלאומיים או ישראלים רלוונטיים. בנוסף, התקן אינו מיושם בגין (א) נכסים ביולוגיים הקשורים לפעילות חקלאית הנמדדים בשווי הוגן בניכוי עלויות למכירה וכן (ב) נכסים לא שוטפים (או קבוצות מימוש) המסווגים כמוחזקים למכירה ונמדדים לפי הנמוך מבין הערך בספרים והשווי ההוגן בניכוי עלויות למכירה. תקן חשבוונאות בינלאומי למגזר הציבורי מספר 27 אשר קובע את הטיפול החשבונאי בנכסים ביולוגיים הקשורים לפעילות חקלאית ותקני חשבוונאות הבינלאומיים או הישראליים הרלוונטיים החלים על נכסים לא שוטפים (או קבוצות מימוש) המסווגים כמוחזקים למכירה, כוללים דרישות מדידה.

9. התקן אינו מיושם בגין נכסים פיננסיים הנכללים בתחולת תקני החשבוונאות הבינלאומיים או הישראליים הרלוונטיים.¹

10. התקן אינו דורש בחינה לירידת ערך של נדל"ן להשקעה הנמדד בשווי הוגן בהתאם לתקן חשבוונאות ממשלתי מספר 16. בהתאם למודל השווי ההוגן שבתקן חשבוונאות ממשלתי

¹ הפניה זו לתקני החשבוונאות הבינלאומיים או הישראליים תשתנה עם פרסומם של תקני חשבוונאות ממשלתיים בנושא זה.

מספר 16, נדליין להשקעה נמדד בשוויו ההוגן, במועד הדיווח, וכל ירידת ערך תילקח בחשבון בהערכת השווי.

11. התקן אינו דורש בחינה לירידת ערך לרכוש קבוע המניב- מזומנים הנמדדים בסכומים מוערכים מחדש בהתאם למודל ההערכה מחדש בתקן חשבונאות ממשלתי מספר 17. בהתאם למודל ההערכה מחדש בתקן חשבונאות ממשלתי מספר 17, נכסים יוערכו מחדש באופן סדיר מספיק על מנת להבטיח שערכם בספרים אינו שונה באופן מהותי משוויים ההוגן במועד הדיווח, וכל ירידת ערך תילקח בחשבון בהערכה זו.

12. השקעות ב :

(א) ישויות נשלטות, כהגדרתן בתקן חשבונאות ממשלתי מספר 6, *דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים (מעודכן 2010)* ;

(ב) חברות כלולות, כהגדרתן בתקן חשבונאות ממשלתי מספר 7, *השקעות בחברות כלולות (מעודכן 2010)* ; וכן

(ג) עסקאות משותפות, כהגדרתן בתקן חשבונאות ממשלתי מספר 8, *דיווח כספי של זכויות בעסקאות משותפות*

הינן נכסים פיננסיים המוצאים מתחולת תקן חשבונאות בינלאומי למגזר הציבורי מספר 29. השקעות אלה והטיפול החשבונאי בהן הינו בהתאם לתקן, כאשר הן במהותן נכסים מניבים- מזומנים. כאשר הן במהותן נכסים שאינם מניבים- מזומנים, הטיפול החשבונאי בנכסים אלה הינו בהתאם לתקן חשבונאות ממשלתי מספר 21.

הגדרות

13. להלן מונחים המשמשים בתקן ומשמעותם :

יחידה מניבה- מזומנים (Cash-generating unit) היא קבוצת הנכסים המזוהה הקטנה ביותר, שהמטרה העיקרית של החזקתם היא להניב תשואה מסחרית באמצעות תזרימי מזומנים חיוביים (Inflows) משימוש מתמשך, שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים מנכסים אחרים או מקבוצות נכסים אחרות.

סכום בר השבה (Recoverable amount) של נכס או של יחידה מניבה מזומנים הוא הגבוה מבין השווי ההוגן שלו בניכוי עלויות למכירה לבין שווי השימוש בו.

שווי שימוש של נכס מניב מזומנים (Value in use of a cash-generating asset) הוא הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, החזויים לנבוע מהשימוש המתמשך בנכס וממימושו בסוף חייו השימושיים.

מונחים המוגדרים בתקני חשבונאות ממשלתיים אחרים, משמעותם בתקן זהה למשמעות שנקבעה באותם תקני חשבונאות.

נכסים מניבים - מזומנים

14. נכסים המניבים - מזומנים הם נכסים שהמטרה העיקרית של החזקתם היא להניב תשואה מסחרית. נכס מניב תשואה מסחרית כאשר הוא משמש באופן עקבי לאופן שבו הוא היה משמש ישות למטרת רווח. החזקת נכס במטרה להניב "תשואה מסחרית" מצביעה על כך שישות מתכוונת להפיק תזרימי מזומנים חיוביים מן הנכס (או מהיחידה מניבה - מזומנים שהנכס מהווה חלק ממנה) ולהשיג תשואה מסחרית המשקפת את הסיכון הכרוך בהחזקת הנכס. נכס עשוי להיות מוחזק מתוך מטרה עיקרית להניב תשואה מסחרית אף אם אין הוא עומד במטרה זו במהלך תקופת דיווח מסוימת. אולם, נכס עשוי להוות נכס שאינו מניב - מזומנים אף אם הוא נמצא בנקודת איזון (breaking even) או מניב תשואה מסחרית במהלך תקופת דיווח מסוימת. אלא אם נאמר אחרת, התייחסויות ל"נכס" או ל"נכסים" בסעיפים הבאים של התקן מהוות התייחסויות ל"נכס(ים) מניב(ים) - מזומנים".

15. קיימות נסיבות מסוימות בהן ישויות ממשלתיות עשויות להחזיק בנכסים מסוימים במטרה עיקרית להניב תשואה מסחרית, אף על פי שמרבית נכסיהן אינם מוחזקים למטרה זו. לדוגמה, בית חולים עשוי להפעיל בנין עבור חולים תמורת תשלום. ישות ממשלתית עשויה להחזיק נכסים מניבים - מזומנים שעשויים לפעול באופן בלתי תלוי לנכסים דומים של הישות שאינם מניבים - מזומנים. לדוגמה, המדינה עשויה לגבות אגרה בגין שימוש בכבישים מסוימים לצד הפעלת כבישים ציבוריים ללא תמורה.

16. במקרים מסוימים, נכס עשוי להניב תזרימי מזומנים אף על פי שהוא מוחזק בעיקר למטרות הספקת שירות. לדוגמה, מפעל לסילוק פסולת פועל למטרת סילוק בטוח של פסולת רפואית הנוצרת בבתי חולים ממשלתיים, אולם, המפעל גם מטפל בכמות קטנה של פסולת רפואית הנוצרת בבתי החולים הפרטיים, על בסיס מסחרי. הטיפול בפסולת רפואית מבתי חולים פרטיים הוא משני (incidental) לפעילויות של המפעל, ולא ניתן להבדיל בין הנכסים המניבים מזומנים לבין הנכסים שאינם מניבים - מזומנים.

17. במקרים אחרים, נכס עשוי להניב תזרימי מזומנים ובנוסף לשמש למטרות שאינן מניבות-מזומנים. לדוגמה, בבית חולים ממשלתי ישנן עשר מחלקות, תשע מהן פועלות על בסיס מסחרי עבור חולים המטופלים בתשלום, והמחלקה הנותרת משמשת חולים המטופלים ללא תשלום. חולים מכל המחלקות משתמשים במשותף במתקנים אחרים של בית החולים (כגון, חדרי ניתוח). יש להתחשב במידה שבה הנכס מוחזק במטרה להניב תשואה מסחרית על מנת לקבוע האם על הישות ליישם את הוראות תקן זה או את הוראות תקן חשבונאות ממשלתי מספר 21. אם, כמו בדוגמה זו, הרכיב שאינו מניב מזומנים מהווה רכיב בלתי מהותי (insignificant) להסדר בכללותו, על הישות ליישם את הוראות תקן זה, ולא את הוראות תקן חשבונאות ממשלתי מספר 21.

18. עשויים להיות מקרים, בהם לא ברור אם המטרה העיקרית של החזקת נכס היא להניב תשואה מסחרית. במקרים אלה, הכרחי להעריך את מהותיות תזרימי המזומנים. עשוי להיות קושי לקבוע האם היקף הנבת תזרימי מזומנים מהנכס כה מהותית כך שיש ליישם תקן זה, ולא את תקן חשבונאות ממשלתי מספר 21. יש להפעיל שיקול דעת על מנת לקבוע איזה תקן ליישם. ישות מפתחת אמות מידה על מנת שתוכל להפעיל שיקול דעת זה באופן עקבי בהתאם להגדרת נכסים מניבים-מזומנים ונכסים שאינם מניבים-מזומנים, ובהתאם להנחיות הקשורות אליהן בסעיפים 14 עד 17. סעיף 114 דורש מישות לתת גילוי לאמות מידה ששימשו אותה בהפעלת שיקול דעת זה. אולם, בהתחשב במטרות הכלליות של רוב הישויות הממשלתיות, פרט לישויות ממשלתיות עסקיות, ההנחה היא שנכסים אינם מניבים-מזומנים בנסיבות אלה, ולכן חל תקן חשבונאות ממשלתי מספר 21.

פחת

19. פחת והפחתה הינם הקצאה שיטתית של הסכום בר פחת של נכס, על פני אורך חייו השימושיים. במקרה של נכס בלתי מוחשי, בדרך כלל משתמשים במונח "הפחתה" במקום ב"פחת". לשני המונחים יש משמעות זהה.

ירידת ערך

20. התקן מגדיר "ירידת ערך" כהפסד בהטבות הכלכליות העתידיות או בפוטנציאל השירות של נכס, מעבר להכרה השיטתית בקיטון בהטבות הכלכליות של נכס או בפוטנציאל השירות שלו, באמצעות פחת. לפיכך, ירידת ערך של נכס המניב מזומנים משקפת ירידה בהטבות הכלכליות העתידיות או בפוטנציאל השירות הגלום בנכס, לישות השולטת בו. לדוגמה, לישות עשוי להיות חניון ממשלתי המוחזק למטרות מסחריות וההנהלה מעריכה כי כאשר משתמשים בו בתפוסה של 75 אחוזים או יותר, הוא מניב תשואה בשיעור מסחרי. אולם, משתמשים בחניון זה באופן סדיר בתפוסה של 25 אחוזים. הקיטון בתפוסה לא היה מלווה בגידול משמעותי בחיובי החניה. הנכס נחשב כנכס שערכו ירד כיוון שערכו בספרים עולה על הסכום בר השבה שלו.

זיהוי נכס שתיתכן ירידה בערכו

21. ירידת ערך של נכס חלה כאשר ערכו בספרים עולה על הסכום בר השבה שלו. סעיפים 25 עד 27 מתארים מספר סימנים לכך שיתכן שחל הפסד מירידת ערך. אם סימן כלשהו מסימנים אלה מתקיים, ישות נדרשת לבצע אומדן מתועד של הסכום בר השבה. למעט בנסיבות המתוארות בסעיף 23, תקן זה אינו דורש מישות לבצע אומדן מתועד של הסכום בר השבה, אם לא קיים סימן להפסד מירידת ערך.
22. ישות תבחן, בכל מועד דיווח, אם קיים סימן כלשהו המצביע על כך שיתכן וחלה ירידת ערך של נכס. אם קיים סימן כלשהו, על הישות לאמוד את הסכום בר השבה של הנכס.
23. ללא קשר אם קיים סימן כלשהו לירידת ערך, ישות תבחן אחת לשנה גם ירידת ערך של נכס בלתי מוחשי שאורך חייו השימושיים הינו בלתי מוגדר ושל נכס בלתי מוחשי שאינו זמין עדיין לשימוש על ידי השוואת ערכו בספרים לסכום בר השבה שלו. בחינה זו לירידת ערך עשויה להתבצע בכל מועד במהלך השנה, כל עוד היא מתבצעת באותו מועד בכל שנה. ניתן לבחון ירידת ערך של נכסים בלתי מוחשיים שונים במועדים שונים. אולם, אם נכס בלתי מוחשי כזה הוכר לראשונה במהלך תקופת הדיווח השוטפת, נכס בלתי מוחשי זה ייבחן לירידת ערך לפני תום תקופת הדיווח השוטפת.
24. היכולת של נכס בלתי מוחשי להניב הטבות כלכליות עתידיות או פוטנציאל שירות, אשר מספיקות כדי להשיב את ערכו בספרים, נתונה, בדרך כלל, לאי וודאות גדולה יותר לפני שהנכס זמין לשימוש מאשר לאחר שהוא זמין לשימוש. לפיכך, התקן דורש מישות לבחון לירידת ערך את הערך בספרים של נכס בלתי מוחשי שאינו זמין עדיין לשימוש, לפחות אחת לשנה.
25. בעת הבחינה אם קיים סימן כלשהו, המצביע על כך שתיתכן ירידת ערך של נכס, על ישות לשקול, כמינימום, את הסימנים הבאים:

מקורות מידע חיצוניים

- (א) במהלך התקופה, חלה ירידה מהותית בשווי השוק של הנכס מעבר למה שניתן לצפות כתוצאה מחלוף הזמן או משימוש רגיל בנכס;
- (ב) שינויים משמעותיים בעלי השפעה שלילית על הישות, חלו במהלך התקופה או שיחולו בעתיד הקרוב, בסביבה הטכנולוגית, בסביבת השוק, בסביבה הכלכלית או החוקית, שבהן פועלת הישות, או בשוק אליו מיועד הנכס;

(ג) במהלך התקופה, חלה עלייה בשיעורי הריבית בשוק או בשיעורי תשואה אחרים על השקעות בשוק, וסביר שעלויות אלה יגדילו את שיעור ההיוון המשמש בחישוב שווי השימוש של הנכס ויקטינו באופן מהותי את הסכום בר השבה של הנכס;

מקורות מידע פנימיים

(ד) קיימת ראייה להתיישנות או לנזק פיזי של נכס;

(ה) במהלך התקופה חלו או צפויים לחול בעתיד הקרוב, שינויים משמעותיים בעלי השפעה שלילית על הישות בהיקף או באופן שבו נעשה שימוש בנכס או צפוי שייעשה בו שימוש. שינויים אלה כוללים הפסקת שימוש בנכס, תוכניות להפסקת פעילות או לשינוי מבני בפעילות, שאליה שייך הנכס, תוכניות למימוש הנכס לפני המועד שהיה חזוי קודם לכן והערכה מחדש של אורך החיים השימושיים של הנכס כמוגדר ולא כבלתי מוגדר;

(ה1) החלטה להפסיק את הקמת הנכס לפני שהושלם או לפני שהגיע למצב הניתן לשימוש; וכן

(ו) קיימת ראייה ממערכת דיווח פנימי, המצביעה על כך שהביצועים הכלכליים של הנכס הם, או יהיו, גרועים מאלו שנחזו.

26. הרשימה שבסעיף 25 אינה רשימה ממצה. ישות עשויה לזהות סימנים אחרים המצביעים על ירידה אפשרית בערכו של נכס וגם קיומם של סימנים אלה ידרוש מהישות לקבוע את הסכום בר השבה של הנכס.

27. ראייה ממערכת דיווח פנימי, המצביעה על אפשרות שחלה ירידת ערך של נכס, כוללת את קיומם של:

(א) תזרימי מזומנים לרכישת הנכס, או מזומנים הנדרשים מאוחר יותר להפעלת הנכס או להחזקתו, שהינם גבוהים באופן משמעותי מאלה שתוקצבו במקור;

(ב) תזרימי מזומנים נטו בפועל או עודף או גרעון בפועל הנובעים מהנכס, שהינם נחותים באופן משמעותי מאלה שתוקצבו;

(ג) ירידה מהותית בתזרימי המזומנים המתוקצבים נטו או בעודף או גידול משמעותי בהפסד המתוקצב, הנובעים מהנכס; או

(ד) גרעונות או תזרימי מזומנים שליליים (Outflows) נטו, הנובעים מהנכס, המהווים את סכומי התקופה השוטפת המצורפים עם הסכומים המתוקצבים לעתיד.

28. כמצוין בסעיף 23, התקן דורש לבחון, לפחות אחת לשנה, ירידת ערך של נכס בלתי מוחשי שאורך חייו השימושיים הינו בלתי מוגדר ושל נכס בלתי מוחשי שאינו זמין עדיין לשימוש. למעט המקרים בהם חלות הדרישות של סעיף 23, עיקרון המהותיות מיושם על מנת לזהות

אם יש לאמוד את הסכום בר ההשבה של נכס. לדוגמה, אם חישובים קודמים מראים כי הסכום בר ההשבה של נכס גבוה באופן משמעותי מערכו בספרים ואם לא התרחשו אירועים אשר ביטלו פער זה, הישות אינה צריכה לאמוד מחדש את הסכום בר ההשבה. בדומה, ניתוח קודם עשוי להראות כי הסכום בר ההשבה של הנכס אינו רגיש לאחד (או יותר) מהסימנים המפורטים בסעיף 25.

29. להמחשת סעיף 28, אם שיעורי הריבית בשוק או שיעורי תשואה אחרים על השקעות בשוק עלו במהלך התקופה, הישות אינה נדרשת לבצע אומדן מתועד של סכום בר השבה של נכס במקרים הבאים:

(א) אם לא סביר ששיעור ההיוון ששימש בחישוב שווי השימוש של הנכס יושפע מהעלייה בשיעורי שוק אלה. לדוגמה, עלייה בשיעורי הריבית לטווח קצר אינה בהכרח בעלת השפעה מהותית על שיעור ההיוון ששימש להערכת נכס שיתרת אורך חייו השימושיים ארוכה.

(ב) אם סביר ששיעור ההיוון ששימש בחישוב שווי השימוש של נכס יושפע מהעלייה בשיעורי שוק אלה, אך ניתוחי רגישות קודמים של הסכום בר ההשבה מראים כי:

(1) לא סביר שתחול ירידה מהותית בסכום בר השבה, מכיוון שסביר שתזרימי המזומנים העתידיים יעלו אף הם (לדוגמה, במקרים מסוימים, ישות יכולה להוכיח שהיא מתאימה את הכנסותיה (בעיקר הכנסות מעסקאות חליפין) על מנת לפצות על עלייה כלשהי בערכי שוק); או

(2) לא סביר שהירידה בסכום בר השבה תגרום להפסד מהותי מירידת ערך.

30. קיומו של סימן המעיד על האפשרות שחלה ירידת ערך של נכס, עשוי להצביע כי יתרת אורך חייו השימושיים של הנכס, שיטת הפחת (הפחתה) או ערך השייר של הנכס דורשים בחינה והתאמה בהתאם לתקן החשבונאי החל על הנכס, גם אם לא הוכר הפסד מירידת ערך של הנכס.

מדידת סכום בר השבה

31. התקן מגדיר סכום בר השבה כגבוה מבין השווי ההוגן של נכס בניכוי עלויות למכירה לבין שווי השימוש בו. סעיפים 32 עד 70 מפרטים את דרישות המדידה של סכום בר השבה. דרישות אלה משתמשות במונח "נכס", אך מיושמות באופן זהה הן על נכס בודד והן על יחידה מניבה-מזומנים.

32. לא תמיד הכרחי לקבוע הן את השווי ההוגן של נכס בניכוי עלויות למכירה והן את שווי השימוש שלו. אם אחד מסכומים אלה עולה על הערך בספרים של נכס, לא חלה ירידה בערכו של הנכס ואין צורך לאמוד את הסכום האחר.

33. עשויה להיות אפשרות לקבוע שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה, גם אם נכס אינו נסחר בשוק פעיל. אולם, לעיתים, בלתי אפשרי לקבוע שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה, מכיוון שלא קיים בסיס לאומדן מהימן של הסכום שניתן לקבל ממכירת הנכס בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון הפועלים בצורה מושכלת בעסקה שאינה מושפעת מיחסים מיוחדים בין הצדדים. במקרה זה, הישות רשאית להשתמש בשווי שימוש של נכס כסכום בר השבה שלו.

34. אם אין סיבה להאמין ששווי שימוש של נכס עולה באופן מהותי על שווי ההוגן בניכוי עלויות למכירה, השווי ההוגן של הנכס בניכוי עלויות למכירה עשוי לשמש כסכום בר השבה שלו. זה יהיה לעיתים קרובות, המקרה כאשר הנכס מוחזק למימוש. זאת מכיוון ששווי השימוש של נכס המוחזק למימוש יתבסס בעיקר על התמורה נטו ממימוש, מאחר וסביר כי תזרימי המזומנים העתידיים, שינבעו מהמשך השימוש בנכס עד למימושו, יהיו זניחים.

35. סכום בר השבה נקבע לגבי נכס בודד, אלא אם הנכס אינו מניב תזרימי מזומנים חיוביים שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי מזומנים חיוביים מנכסים אחרים, או מקבוצות של נכסים אחרים. אם זה המקרה, סכום בר השבה נקבע לגבי יחידה מניבה- מזומנים שאליה שייך הנכס (ראה סעיפים 85 עד 90), אלא אם :

(א) השווי ההוגן של הנכס בניכוי עלויות למכירה גבוה מערכו בספרים ; או

(ב) ניתן לאמוד ששווי השימוש של הנכס קרוב לשווי ההוגן שלו בניכוי עלויות למכירה, והשווי ההוגן של הנכס בניכוי עלויות למכירה ניתן לקביעה.

36. במקרים מסוימים, אומדנים, ממוצעים ותחשיבים באמצעות קיצורי דרך, עשויים לספק קירובים סבירים לחישובים המפורטים לקביעת שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה או שווי שימוש.

מדידת סכום בר השבה של נכס בלתי מוחשי אשר אורך חייו השימושיים הינו בלתי מוגדר

37. סעיף 23 דורש לבחון ירידת ערך של נכס בלתי מוחשי אשר אורך חייו השימושיים הינו בלתי מוגדר אחת לשנה על ידי השוואת ערכו בספרים לסכום בר השבה שלו, ללא קשר אם קיים סימן כלשהו המצביע על אפשרות לירידת ערך. אולם, ניתן להשתמש בחישוב העדכני ביותר של הסכום בר השבה של נכס כזה, שבוצע בתקופה קודמת, בבחינה לירידת הערך של נכס זה בתקופה השוטפת, בתנאי שכל הקריטריונים שלהלן מתקיימים :

(א) אם הנכס הבלתי מוחשי אינו מניב תזרימי מזומנים חיוביים משימוש מתמשך, שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי מזומנים חיוביים מנכסים אחרים או מקבוצות של נכסים אחרים ולפיכך הוא נבחן לירידת ערך כחלק מיחידה מניבה- מזומנים אליה הוא שייך, הנכסים וההתחייבויות, אשר מהווים את היחידה, לא השתנו מהותית ממועד החישוב העדכני ביותר של הסכום בר השבה ;

(ב) התוצאה של החישוב העדכני ביותר של הסכום בר ההשבה היתה סכום שעלה על הערך בספרים של הנכס במרווח מהותי; וכן

(ג) בהתבסס על ניתוח של אירועים שהתרחשו ונסיבות שהשתנו ממועד החישוב העדכני ביותר של הסכום בר ההשבה, קיימת סבירות קלושה, שהסכום בר ההשבה השוטף שייקבע יהיה נמוך מהערך בספרים של הנכס.

שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה

38. הראיה הטובה ביותר לשווי הוגן בניכוי עלויות למכירה של נכס היא המחיר שנקבע בהסכם מכירה מחייב, בעסקה שאינה מושפעת מיחסים מיוחדים בין הצדדים, מותאם בגין עלויות תוספתיות שניתן יהיה לייחסן במישרין למימוש הנכס.

39. כאשר אין הסכם מכירה מחייב, אך הנכס נסחר בשוק פעיל, שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה הינו מחיר השוק של הנכס בניכוי עלויות המימוש. מחיר השוק המתאים הוא, בדרך כלל, מחיר רכישה מוצע שוטף (Current bid price). כאשר מחירי רכישה מוצעים שוטפים אינם זמינים, מחיר העסקה האחרונה שבוצעה עשוי לשמש בסיס לאומדן השווי ההוגן בניכוי עלויות למכירה, בתנאי שלא חל שינוי משמעותי בנסיבות הכלכליות בין מועד העסקה לבין המועד בו נערך האומדן.

40. אם אין הסכם מכירה מחייב או שוק פעיל לנכס, שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה מבוסס על המידע הזמין הטוב ביותר המשקף את הסכום שישות היתה יכולה לקבל, במועד הדיווח, ממימוש הנכס בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון הפועלים בצורה מושכלת שאינה מושפעת מיחסים מיוחדים בין הצדדים, לאחר ניכוי עלויות המימוש. בקביעת סכום זה, ישות מביאה בחשבון את תוצאות העסקאות שנעשו לאחרונה בנכסים דומים באותו ענף. שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה אינו משקף מכירה כפויה.

41. עלויות מימוש, למעט אלה אשר הוכרו כהתחייבויות, מנוכות בעת קביעת השווי ההוגן בניכוי עלויות למכירה. דוגמאות לעלויות אלה כוללות עלויות משפטיות, מס בולים ומיסים עסקה דומים, עלויות פינוי (removing) הנכס ועלויות תוספתיות ישירות, הנדרשות על מנת להביא את הנכס למצב מכירה. אולם, הטבות בגין פיטורין ועלויות הקשורות לצמצום או לארגון מחדש של עסק בעקבות מימוש נכס, אינן עלויות תוספתיות ישירות לצורך מימוש הנכס.

42. לעיתים, הקונה נדרש, בעת מימוש של נכס, ליטול על עצמו התחייבות וזמין רק שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה של הנכס וההתחייבות ביחד. הטיפול החשבונאי במקרים אלה מוסבר בסעיף 89.

שווי שימוש

43. המרכיבים שלהלן ישתקפו בחישוב שווי שימוש של נכס:

- (א) אומדן של תזרימי מזומנים עתידיים שהישות צופה להפיק מהנכס;
- (ב) ציפיות לגבי שינויים אפשריים בסכום או בעיתוי של תזרימי מזומנים עתידיים אלה;
- (ג) ערך הזמן של הכסף, המיוצג על ידי שיעור שוק שוטף של ריבית חסרת סיכון;
- (ד) מחיר אי הוודאות הטבוע בנכס; וכן
- (ה) גורמים אחרים, כגון היעדר נזילות, שמשתתפים בשוק ישקפו בתמחור תזרימי המזומנים העתידיים שהישות צופה להפיק מהנכס.

44. אמידת שווי השימוש של נכס כוללת את השלבים הבאים:

- (א) אמידת תזרימי מזומנים עתידיים, הן חיוביים והן שליליים, שינבעו משימוש מתמשך בנכס וממימושו הסופי; וכן
- (ב) יישום של שיעור ההיוון המתאים לתזרימי מזומנים עתידיים אלה.

45. ניתן לשקף את המרכיבים שזוהו בסעיף 43(ב), (ד) ו-(ה) כתיאומים לתזרימי מזומנים עתידיים או כתיאומים לשיעור ההיוון. בכל גישה שישות מאמצת על מנת לשקף את הציפיות לגבי שינויים אפשריים בסכום או בעיתוי של תזרימי מזומנים עתידיים, על התוצאה לשקף את הערך הנוכחי הצפוי של תזרימי מזומנים עתידיים, דהיינו, את הממוצע המשוקלל של כל התוצאות האפשריות. נספח 1 מספק הנחיות יישום נוספות לגבי השימוש בטכניקות של ערך נוכחי במדידת שווי שימוש של נכס.

בסיס לאומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים

46. במדידת שווי שימוש, הישות:

- (א) תבסס את תחזיות תזרימי המזומנים על הנחות סבירות המבוססות (supportable), המייצגות את האומדן הטוב ביותר של ההנהלה לגבי טווח התנאים הכלכליים שישררו במהלך יתרת אורך חייו השימושיים של הנכס. משקל רב יותר יינתן לראיות חיצוניות.
- (ב) תבסס את תחזיות תזרימי המזומנים על התקציבים/התחזיות הכספיים, העדכניים ביותר, שאושרו על ידי ההנהלה, אך לא תכלול אומדן תזרימי מזומנים עתידיים חיוביים או שליליים כלשהם הצפויים לנבוע משינויים מבניים עתידיים או משיפור או מהגדלה של ביצועי הנכס. תחזיות המבוססות על תקציבים/תחזיות אלה יכסו תקופה מירבית של חמש שנים, אלא אם ניתן להצדיק תקופה ארוכה יותר; וכן

(ג) תאמוד תחזיות תזרימי מזומנים לתקופה שמעבר לתקופה המכוסה על ידי התקציבים/התחזיות העדכניים ביותר על ידי אקסטרפולציה (Extrapolating) של התחזיות בהתבסס על תקציבים/תחזיות, תוך שימוש בשיעור צמיחה קבוע או יורד לשנים העוקבות, אלא אם ניתן להצדיק שיעור צמיחה עולה. שיעור צמיחה זה לא יעלה על שיעור הצמיחה הממוצע לזמן ארוך במוצרים, בענפים, במדינה או במדינות בהן פועלת הישות, או בשוק בו משתמשים בנכס, אלא אם ניתן להצדיק שיעור גבוה יותר.

47. ההנהלה מעריכה את סבירות ההנחות, עליהן מבוססות תחזיות תזרימי המזומנים השוטפות על ידי בחינת הגורמים להפרשים בין תחזיות תזרימי המזומנים בעבר לבין תזרימי המזומנים בפועל. ההנהלה תוודא שההנחות עליהן מבוססות תחזיות תזרימי המזומנים השוטפות הן עקביות עם תוצאות העבר, בתנאי שההשפעות של אירועים או נסיבות מאוחרים יותר שלא היו קיימים בעת שנבעו אותם תזרימי המזומנים, מצביעות כי שינוי הנחות אלה נאות.

48. תקציבים/תחזיות כספיים מפורטים, ברורים ומהימנים של תזרימי המזומנים עתידיים לתקופות העולות על חמש שנים, אינם זמינים בדרך כלל. מסיבה זו, אומדני ההנהלה לתזרימי המזומנים העתידיים מבוססים על התקציבים/התחזיות הכספיים העדכניים ביותר לתקופה מירבית של חמש שנים. ההנהלה עשויה להשתמש בתחזיות תזרימי המזומנים המבוססות על תקציבים/תחזיות כספיים לתקופה העולה על חמש שנים, אם ההנהלה בטוחה שתקציבים/תחזיות כספיים אלה הם מהימנים ובאפשרותה להוכיח, בהתבסס על ניסיון העבר, את יכולתה לחזות תזרימי המזומנים ברמת דיוק גבוהה לתקופה ארוכה זו.

49. תחזיות תזרימי המזומנים עד לתום אורך חייו השימושיים של נכס נאמדות על ידי אקסטרפולציה של תחזיות תזרימי המזומנים המבוססות על תקציבים/תחזיות כספיים, תוך שימוש בשיעור צמיחה לשנים מאוחרות יותר. שיעור צמיחה זה הוא קבוע או יורד, אלא אם שיעור צמיחה עולה תואם מידע אובייקטיבי לגבי מגמות לאורך מחזור חיי המוצר בענף. אם הנסיבות מצדיקות זאת, שיעור הצמיחה יכול להיות אפס או שלילי.

50. כאשר קיימים תנאים חיוביים, מתחרים עשויים להיכנס לשוק ולהגביל את הצמיחה. לכן, ישויות יתקשו להשיג שיעור צמיחה מעבר לשיעור הצמיחה ההיסטורי הממוצע לטווח ארוך (נניח, עשרים שנה) עבור המוצרים, הענפים, או המדינה או המדינות בהן פועלת הישות, או עבור השוק בו משתמשים בנכס.

51. בשימוש במידע מתקציבים/תחזיות כספיים, על הישות לשקול אם המידע משקף הנחות סבירות ומבוססות וכן מייצג את האומדן הטוב ביותר של ההנהלה לגבי מכלול התנאים הכלכליים שישררו במהלך יתרת אורך חייו השימושיים של נכס.

הרכב אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים

52. אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים יכללו:

(א) תחזיות של תזרימי מזומנים חיוביים מהשימוש המתמשך בנכס;

(ב) תחזיות של תזרימי מזומנים שליליים, שהינם הכרחיים על מנת שתזרימי המזומנים החיוביים ינבעו מהשימוש המתמשך בנכס (כולל תזרימי מזומנים שליליים להכנת הנכס לשימוש) ואשר ניתן ליחסם במישרין או להקצותם על בסיס סביר ועקבי לנכס; וכן

(ג) תזרימי מזומנים נטו, אם בכלל, שיתקבלו (או שישולמו) בגין מימוש הנכס בתום חייו השימושיים.

53. אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים ושיעור ההיוון משקפים הנחות עקביות לגבי עליות מחירים שניתן לייחסן לאינפלציה. לפיכך, אם שיעור ההיוון כולל את ההשפעה של עליות מחירים שניתן לייחסן לאינפלציה, אומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים מחושבים במונחים נומינליים. אם שיעור ההיוון אינו כולל את ההשפעה של עליות מחירים שניתן לייחסן לאינפלציה, אומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים מחושבים במונחים ריאליים (אך יכללו עליות או ירידות מחירים עתידיות ספציפיות).

54. תחזיות של תזרימי מזומנים שליליים כוללות את תזרימי המזומנים לביצוע שירות שוטף לנכס וכן תקורות עתידיות הניתנות לייחוס במישרין, או שניתן להקצותן על בסיס סביר ועקבי, לשימוש בנכס.

55. כאשר הערך בספרים של נכס אינו כולל עדיין את כל תזרימי המזומנים השליליים אשר יתהוו לפני שהנכס מוכן לשימוש או למכירה, אומדן של תזרימי מזומנים עתידיים שליליים כולל אומדן של תזרימי מזומנים שליליים נוספים כלשהם הצפויים להתהוות לפני שהנכס מוכן לשימוש או למכירה. כך, לדוגמה, לגבי מבנה בהקמה או פרויקט פיתוח שטרם הושלם.

56. כדי למנוע כפילות בחישוב, אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים אינם כוללים:

(א) תזרימי מזומנים חיוביים מנכסים המניבים תזרימי מזומנים חיוביים, שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים מהנכס הנבחן (לדוגמה, נכסים פיננסיים, כגון חייבים); וכן

(ב) תזרימי מזומנים שליליים הקשורים למחויבויות שהוכרו כהתחייבויות (לדוגמה, זכאים, פנסיות או הפרשות).

57. תזרימי מזומנים עתידיים ייאמדו לגבי הנכס במצבו הנוכחי. אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים לא יכללו אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים חיוביים או שליליים הצפויים לנבוע מ:

(א) שינוי מבני עתידי שלגביו הישות עדיין אינה מחויבת לגביו; או

(ב) שיפור או הגדלת ביצועי הנכס.

58. מאחר ותזרימי המזומנים העתידיים נאמדים עבור הנכס במצבו הנוכחי, שווי שימוש אינו משקף:

(א) תזרימי מזומנים עתידיים שליליים או חיסכון בעלויות קשורות (לדוגמה, צמצום בעלויות כוח אדם) או הטבות הצפויות לנבוע משינוי מבני עתידי אשר הישות עדיין אינה מחויבת לגביו; או

(ב) תזרימי מזומנים עתידיים שליליים אשר ישפרו או יגדילו את ביצועי הנכס, או תזרימי מזומנים חיוביים קשורים אשר צפויים לנבוע מתזרימי מזומנים שליליים אלה.

59. שינוי מבני הינו תוכנית אשר

(א) מתוכננת ונשלטת על ידי ההנהלה, וכן

(ב) משנה באופן מהותי את היקף הפעילויות של הישות או את אופן ביצוען.

תקן חשבונאות ממשלתי מספר 19, הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים כולל הנחיות המבהירות מהו המועד בו ישות מחויבת לשינוי מבני.

60. כאשר ישות נעשית מחויבת לשינוי מבני, סביר שנכסים כלשהם יושפעו מאותו שינוי מבני. מהרגע בו הישות מחויבת לשינוי מבני:

(א) אומדני הישות לגבי תזרימי מזומנים חיוביים ושליליים לצורך קביעת שווי שימוש משקפים את החיסכון בעלויות והטבות אחרות הנובעות מהשינוי המבני (בהתבסס על התקציבים/התחזיות הכספיים העדכניים ביותר אשר אושרו על ידי ההנהלה); וכן

(ב) אומדני הישות לגבי תזרימי מזומנים עתידיים שליליים בגין השינוי המבני נכללים במסגרת הפרשה לשינוי מבני בהתאם לתקן חשבונאות ממשלתי מספר 19. לפיכך, בהתאם לסעיף 56(ב) לעיל, אין לקחתם בחשבון באומדן של תזרימי המזומנים השליליים העתידיים לצורך קביעת שווי שימוש.

61. עד שלישות מתהווים תזרימי מזומנים שליליים אשר משפרים או מגדילים את ביצועי הנכס, אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים לא כוללים את אומדן תזרימי המזומנים החיוביים הצפויים לנבוע מהגידול בהטבות הכלכליות או מפוטנציאל השירותים הקשורים לתזרים המזומנים השלילי הצפוי.

62. אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים כוללים תזרימי מזומנים עתידיים שליליים הדרושים על מנת לשמור על רמת ההטבות הכלכליות הצפויות או על פוטנציאל השירותים הצפוי לנבוע מהנכס במצבו הנוכחי. כאשר יחידה מורכבת מנכסים, אשר להם אומדני אורך חיים שימושיים שונים זה מזה, וכל הנכסים חיוניים לפעילותה הנמשכת של היחידה, ההחלפה של נכסים בעלי אורך חיים קצר יותר נחשבת כחלק מהשירות היום-יומי של היחידה בעת אמידת תזרימי המזומנים העתידיים המיוחסים ליחידה. בדומה, כאשר נכס יחיד מורכב מרכיבים אשר להם אומדני אורך חיים שימושיים שונים זה מזה, ההחלפה של רכיבים בעלי אורך חיים קצר יותר נחשבת כחלק מהשירות היום-יומי של הנכס בעת אמידת תזרימי המזומנים העתידיים שמניב הנכס.

63. **אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים לא יכללו:**

(א) **תזרימי מזומנים חיוביים או שליליים מפעילויות מימון; או**

(ב) **תקבולי או תשלומי מסים על הכנסה.**

64. אומדן של תזרימי מזומנים עתידיים משקף הנחות שהן עקביות עם האופן בו נקבע שיעור ההיוון. אחרת, ההשפעה של הנחות מסוימות תילקח בחשבון פעמיים או לא תובא בחשבון כלל. כיוון שהיוון של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים לוקח בחשבון את ערך הזמן של הכסף, תזרימי מזומנים אלה אינם כוללים תזרימי מזומנים חיוביים או שליליים מפעילויות מימון. בדומה, מאחר ושיעור ההיוון נקבע על בסיס לפני מסים, גם תזרימי המזומנים העתידיים ייקבעו על בסיס לפני מסים.

65. **אומדן תזרימי המזומנים נטו לקבל (או לשלם) ממימוש נכס בתום חייו השימושיים יהיה הסכום אשר ישות צופה לקבל ממימוש הנכס בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון הפועלים בצורה מושכלת בעסקה שאינה מושפעת מיחסים מיוחדים בין הצדדים, בניכוי אומדן עלויות המימוש.**

66. אומדן תזרימי המזומנים נטו לקבל (או לשלם) ממימוש נכס בתום חייו השימושיים נקבע באופן דומה לקביעת השווי ההוגן של נכס בניכוי עלויות למכירה, למעט שבאמידה כזו של תזרימי מזומנים נטו:

(א) ישות משתמשת במחירים השוררים במועד האומדן עבור נכסים דומים אשר הגיעו לתום אורך חייהם השימושיים ופעלו בתנאים דומים לאלה שבהם ייעשה שימוש בנכס; וכן

(ב) הישות מתאימה מחירים אלה להשפעות הן של עליות מחירים עתידיות כתוצאה מאינפלציה והן לעליות או לירידות של מחירים עתידיים ספיציפיים. אולם, אם אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים משימוש מתמשך בנכס ושיעור ההיוון לא הביאו בחשבון את ההשפעה של אינפלציה, הישות לא תביא בחשבון השפעה זו גם לצורך אומדן תזרימי המזומנים נטו ממימוש.

תזרימי מזומנים עתידיים במטבע חוץ

67. תזרימי מזומנים עתידיים נאמדים במטבע בו הם ינבעו ולאחר מכן מהוונים תוך שימוש בשיעור היוון המתאים לאותו מטבע. ישות מתרגמת את הערך הנוכחי לפי שער החליפין המידי (Spot exchange rate) במועד חישוב שווי השימוש.

שיעור היוון

68. שיעור ההיוון צריך (שיעורי ההיוון צריכים) להיות שיעור לפני מס המשקף (שיעורים לפני מס המשקפים) הערכות שוק שוטפות של:

(א) ערך הזמן של הכסף, המיוצג על ידי השיעור השוטף של ריבית חסרת סיכון; וכן

(ב) הסיכונים הספציפיים לנכס, אשר בגינם לא הותאמו אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים.

69. שיעור המשקף הערכות שוק שוטפות של ערך הזמן של הכסף ושל הסיכונים הספציפיים לנכס, הוא שיעור תשואה שמשקיעים היו דורשים לקבל אילו בחרו בהשקעה המניבה תזרימי מזומנים בסכומים, בעיתוי וברמת סיכון שקולים לאלה שהישות צופה להניב מהנכס. שיעור זה נאמד על פי השיעור הגלום בעסקאות שוטפות בשוק לנכסים דומים. אולם, שיעור ההיוון המשמש (שיעורי ההיוון המשמשים) למדידת שווי השימוש של נכס לא ישקפו סיכונים שבגינם הותאמו אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים. אחרת, תהיה כפילות בחישוב ההשפעה של חלק מההנחות.

70. כאשר שיעור ספציפי לנכס אינו זמין במישרין מהשוק, ישות משתמשת בחלופות על מנת לאמוד את שיעור ההיוון. נספח 1 מספק הנחיות נוספות לגבי אמידת שיעור ההיוון בנסיבות אלה.

הכרה ומדידה של הפסד מירידת ערך של נכס בודד

71. סעיפים 72 עד 75 מפרטים את הדרישות להכרה ולמדידה של הפסדים מירידת ערך של נכס בודד. ההכרה והמדידה של הפסדים מירידת ערך של יחידות מניבות- מזומנים מטופלים בסעיפים 76 עד 97.

72. הערך בספרים של הנכס יופחת לסכום בר השבה שלו, אם ורק אם, הסכום בר השבה של נכס נמוך מערכו בספרים. הפחתה זו מהווה הפסד מירידת ערך.

73. הפסד מירידת ערך יוכר מיידית בעודף או בגרעון.

74. כאשר הסכום שנאמד כהפסד מירידת ערך גדול מהערך בספרים של הנכס אליו הוא מיוחס, ישות תכיר בהתחייבות אם, ורק אם, תקן חשבונאות אחר דורש זאת.

75. לאחר ההכרה בהפסד מירידת ערך, יש להתאים את הוצאות הפחת (הפחתה) בגין הנכס בתקופות הבאות על מנת להקצות את הערך בספרים המתקון של הנכס, בניכוי ערך השייר שלו (אם קיים), על בסיס שיטתי על פני יתרת אורך חייו השימושיים.

יחידות מניבות- מזומנים

76. סעיפים 77 עד 97 מפרטים את הדרישות לזיהוי יחידה המניבה- מזומנים אליה שייך נכס ולקביעת הערך בספרים וההכרה בהפסדים מירידת ערך, של יחידות מניבות- מזומנים.

זיהוי יחידה המניבה- מזומנים אליה שייך נכס

77. אם קיים סימן כלשהו לירידת ערכו של נכס, יש לאמוד את הסכום בר השבה של אותו נכס בודד. אם לא ניתן לאמוד את הסכום בר השבה של נכס בודד, ישות תקבע את הסכום בר השבה של היחידה המניבה- מזומנים אליה שייך הנכס (היחידה המניבה- מזומנים של הנכס).

78. לא ניתן לקבוע את הסכום בר השבה של נכס בודד אם :

(א) אומדן שווי השימוש של נכס אינו קרוב לשווי ההוגן בניכוי עלויות למכירה (לדוגמה, כאשר אומדן תזרימי המזומנים העתידיים משימוש מתמשך בנכס אינו זניח) ; וכן

(ב) הנכס אינו מניב תזרימי מזומנים חיוביים שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי מזומנים חיוביים מנכסים אחרים ואינו מסוגל להניב תזרימי מזומנים בעצמו.

במקרים אלה, ניתן לקבוע את שווי השימוש, ולכן גם את הסכום בר השבה, רק לגבי היחידה המניבה- מזומנים של הנכס.

79. כמוגדר בסעיף 13, יחידה מניבה- מזומנים של נכס היא קבוצת הנכסים המזוהה הקטנה ביותר אשר:

(א) כוללת את הנכס; וכן

(ב) מניבה תזרימי מזומנים חיוביים שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים חיוביים מנכסים אחרים או מקבוצות נכסים אחרות.

זיהוי של יחידה מניבה- מזומנים של נכס מצריך שיקול דעת. אם סכום בר השבה לא ניתן לקביעה בגין נכס בודד, ישות מזהה את הצירוף הקטן ביותר של נכסים המניב תזרימי מזומנים חיוביים בלתי תלויים בעיקרם.

80. תזרימי מזומנים חיוביים הם תזרימים חיוביים של מזומנים ושווי מזומנים המתקבלים מצדדים חיצוניים לישות. לצורך זיהוי אם תזרימי מזומנים חיוביים מנכס (או מקבוצת נכסים) הם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי מזומנים חיוביים מנכסים אחרים (או מקבוצות של נכסים), הישות תשקול מגוון גורמים, לרבות הדרך בה ההנהלה:

(א) מפקחת על פעילויות הישות (כגון, על פי קווי ייצור, יחידות עסקיות, מיקומים ספציפיים, או אזורים); או

(ב) מקבלת החלטות לגבי המשך שימוש או מימוש של נכסים ופעילויות של הישות.

[דוגמה להמחשה 1 בהנחיות היישום, מדגימה את אופן הזיהוי של יחידה מניבה- מזומנים].

81. אם קיים שוק פעיל לתוצרת המיוצרת על ידי נכס או על ידי קבוצת נכסים, נכס זה או קבוצת נכסים זו יזוהו כיחידה המניבה- מזומנים, גם אם חלק מהתוצרת או כולה היא לשימוש פנימי. אם תזרימי המזומנים החיוביים שמניב נכס כלשהו או יחידה המניבה- מזומנים כלשהי מושפעים ממחירי העברה פנימיים, ישות תשתמש באומדן הטוב ביותר של ההנהלה לגבי מחיר עתידי (מחירים עתידיים) שניתן להשיג בעסקאות שאינן מושפעות מיחסים מיוחדים בין הצדדים לצורך אמידת:

(א) תזרימי המזומנים החיוביים העתידיים המשמשים לקביעת שווי השימוש של נכס או יחידה המניבה- מזומנים; וכן

(ב) תזרימי המזומנים השליליים העתידיים המשמשים לקביעת שווי השימוש של נכסים אחרים כלשהם או יחידות מניבות- מזומנים כלשהן המושפעים ממחירי ההעברה הפנימיים.

82. גם אם חלק או כל התוצרת המיוצרת על ידי נכס או על ידי קבוצת נכסים משמשים יחידות אחרות בישות (לדוגמה, מוצרים בשלב ביניים של תהליך ייצור), נכס זה או קבוצת נכסים זו מהווים יחידה מניבה- מזומנים נפרדת אם הישות יכולה למכור את התוצרת בשוק פעיל. זאת מכיוון שהנכס או קבוצת הנכסים יכולים להניב תזרימי מזומנים חיוביים שיהיו בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים מנכסים אחרים או מקבוצות נכסים אחרות. שימוש במידע המבוסס על תקציבים/תחזיות כספיים המתייחסים ליחידה מניבה- מזומנים כזו או לכל נכס אחר או ליחידה מניבה- מזומנים אחרת המושפעים ממחירי העברה פנימיים, מחייב את הישות להתאים את המידע האמור אם מחירי העברה פנימיים אינם משקפים את האומדן הטוב ביותר של ההנהלה לגבי מחירים עתידיים שיהיה ניתן להשיג בעסקאות שאינן מושפעות מיחסים מיוחדים בין הצדדים.

83. **יחידות מניבות- מזומנים צריכות להיות מזהות באופן עקבי מתקופה לתקופה לאותו נכס או לאותם סוגי נכסים, אלא אם קיימת הצדקה לשינוי.**

84. אם ישות קובעת שנכס שייך ליחידה מניבה- מזומנים שונה מזו שאליה השתייך בתקופות קודמות, או שסוגי הנכסים שקובצו ליחידה מניבה- מזומנים של הנכס השתנו, סעיף 120 דורש גילויים בגין יחידה מניבה- מזומנים זו, אם הוכר או בוטל הפסד מירידת ערך ליחידה מניבה- מזומנים זו.

סכום בר השבה וערך בספרים של יחידה מניבה- מזומנים

85. הסכום בר השבה של יחידה מניבה- מזומנים הוא הגבוה מבין שוויה ההוגן בניכוי עלויות למכירה לבין שווי השימוש שלה. לשם קביעת הסכום בר השבה של יחידה מניבה- מזומנים, התייחסות כלשהיא לנכס בסעיפים 31 עד 70 מתייחסת גם ליחידה מניבה- מזומנים.

86. **הערך בספרים של יחידה מניבה- מזומנים ייקבע על בסיס העקבי לאופן בו נקבע הסכום בר השבה של היחידה המניבה- מזומנים.**

87. הערך בספרים של יחידה מניבה- מזומנים :

(א) כולל את הערך בספרים רק של הנכסים הניתנים לייחוס במישרין ליחידה מניבה- מזומנים, או אלה שניתן להקצותם אליה על בסיס סביר ועקבי ואשר יניבו את

תזרימי המזומנים החיוביים העתידיים המשמשים בקביעת שווי השימוש של היחידה המניבה- מזומנים ; וכן

(ב) אינו כולל את הערך בספרים של התחייבות כלשהי שהוכרה, אלא אם לא ניתן לקבוע את הסכום בר השבה של היחידה המניבה- מזומנים מבלי לכלול את אותה התחייבות.

זאת מכיוון ששווי הוגן בניכוי עלויות למכירה ושווי שימוש של יחידה מניבה- מזומנים נקבעים תוך החרגה של תזרימי מזומנים הקשורים לנכסים שאינם מהווים חלק מהיחידה מניבה- מזומנים ולהתחייבויות שהוכרו (ראה סעיפים 41 ו- 56).

88. כאשר נכסים מקובצים לצורך הערכות של יכולת ההשבה, חשוב לכלול ביחידה מניבה- מזומנים את כל הנכסים המניבים, או אשר משתמשים בהם על מנת להניב, את תזרימי המזומנים החיוביים הרלוונטיים. אחרת, היחידה המניבה- מזומנים עשויה להיראות כבת השבה במלואה כאשר בפועל חל הפסד מירידת ערך. הדוגמה של עץ החלטות בנספח ב' מספקת תרשים זרימה הממחיש את הטיפול החשבונאי בנכסים בודדים המהווים חלק מיחידות מניבות- מזומנים.

89. ייתכן שלצורך קביעת סכום בר השבה של יחידה מניבה- מזומנים, יהיה צורך לכלול התחייבויות מסויימות שהוכרו. מצב זה עשוי לקרות אם המימוש של יחידה מניבה- מזומנים ידרוש מהקונה ליטול את ההתחייבות. במקרה זה, השווי ההוגן בניכוי עלויות למכירה (או אומדן תזרים המזומנים מהמימוש הסופי) של היחידה מניבה- מזומנים הוא אומדן מחיר המכירה של נכסי היחידה המניבה- מזומנים וההתחייבות יחד, בניכוי עלויות המימוש. על מנת לבצע השוואה בעלת משמעות בין הערך בספרים של יחידה מניבה- מזומנים לסכום בר השבה שלה, יש לנכות את הערך בספרים של ההתחייבות, הן לצורך קביעת שווי השימוש של היחידה מניבה- מזומנים והן לצורך קביעת ערכה בספרים.

90. מסיבות מעשיות, הסכום בר השבה של יחידה מניבה- מזומנים, נקבע לעיתים, לאחר לקיחה בחשבון של:

(א) נכסים שאינם חלק מהיחידה מניבה- מזומנים (לדוגמה, חייבים או נכסים פיננסיים אחרים); או

(ב) התחייבויות שהוכרו (לדוגמה, זכאים, פנסיות והפרשות אחרות).

במקרים אלה, הערך בספרים של היחידה מניבה- מזומנים גדל בערך בספרים של אותם נכסים וקטן בערך בספרים של אותן התחייבויות.

הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה- מזומנים

91. הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה- מזומנים יוכר אם, ורק אם, סכום בר השבה של היחידה נמוך מהערך בספרים של היחידה. ההפסד מירידת ערך יוקצה באופן יחסי (pro rata) לצורך הקטנת הערך בספרים של נכסים מניבי מזומנים של היחידה, בהתבסס על הערך בספרים של כל נכס ביחידה. הפחתות אלה בערכים בספרים יטופלו כהפסדים מירידת ערך של נכסים בודדים ויוכרו בהתאם לסעיף 73.

92. בעת הקצאת ההפסד מירידת ערך בהתאם לסעיף 91, ישות לא תקטין את הערך בספרים של נכס מתחת לגבוה מבין:

(א) שוויו ההוגן בניכוי עלויות למכירה (אם ניתן לקביעה);

(ב) שווי השימוש שלו (אם ניתן לקביעה); או

(ג) אפס.

סכום ההפסד מירידת ערך שלא הוקצה לנכס עקב המגבלות לעיל, יוקצה באופן יחסי (pro rata) לשאר הנכסים מניבי- מזומנים ביחידה.

93. כאשר נכס שאינו מניב- מזומנים תורם ליחידה מניבה- מזומנים, חלק מהערך בספרים של אותו נכס שאינו מניב- מזומנים יוקצה לערך בספרים של היחידה המניבה- מזומנים, לפני אמידת הסכום בר השבה של היחידה מניבה- מזומנים. הערך בספרים של הנכס שאינו מניב- מזומנים ישקף הפסדים מירידת ערך כלשהם במועד הדיווח אשר נקבעו בהתאם לדרישות של תקן חשבונאות ממשלתי מספר 21.

94. אם לא ניתן לקבוע את הסכום בר השבה של נכס בודד (ראה סעיף 78):

(א) יוכר הפסד מירידת ערך של נכס, אם ערכו בספרים עולה על הגבוה מבין שוויו ההוגן בניכוי עלויות למכירה לבין תוצאות תהליך ההקצאה שתואר בסעיפים 91 עד 93; וכן

(ב) לא יוכר הפסד מירידת ערך של נכס, אם לא קיימת ירידת ערך של היחידה מניבה- מזומנים אליה הוא שייך, וזאת גם אם השווי ההוגן בניכוי עלויות למכירה של הנכס נמוך מערכו בספרים.

95. במקרים מסוימים, נכסים שאינם מניבים- מזומנים תורמים ליחידות מניבות- מזומנים. תקן זה דורש שכאשר יחידה מניבה- מזומנים הכפופה לבחינה לירידת ערך מכילה נכס שאינו מניב- מזומנים, הנכס שאינו מניב- מזומנים נבחן לירידת ערך בהתאם לדרישות של

תקן חשבונאות ממשלתי מספר 21. החלק היחסי של הערך בספרים של אותו נכס שאינו מניב- מזומנים, לאחר בחינה לירידת ערך זו, נכלל בערך בספרים של היחידה המניבה- מזומנים. החלק היחסי משקף את היקף התרומה של פוטנציאל השירות של הנכס שאינו מניב- מזומנים ליחידה המניבה- מזומנים. ההקצאה של הפסד מירידת ערך כלשהו ליחידה המניבה- מזומנים נעשית לאחר מכן על בסיס יחסי (pro rata) לכל הנכסים מניבים- מזומנים ביחידה המניבה- מזומנים, בכפוף למיגבלות שבסעיף 92. הנכס שאינו מניב- מזומנים אינו כפוף לירידת ערך נוספת מעבר למה שנקבע בהתאם לתקן חשבונאות ממשלתי מספר 21.

96. כאשר נכס מעניק (releases) פוטנציאל שירות לפעילויות מניבות מזומנים אחת או יותר, אך אינו מעניק לפעילויות שאינן מניבות- מזומנים, הטיפול החשבונאי יהיה בהתאם להוראות תקן חשבונאות הבינלאומי או הישראלי הרלוונטי המטפל בנסיבות כאלה.

97. לאחר שיושמו ההוראות הכלולות בסעיפים 91 עד 93, תוכר התחייבות בגין סכום כלשהו שנשאר בגין הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה- מזומנים אם, ורק אם, הדבר נדרש על ידי תקן חשבונאות אחר.

ביטול הפסד מירידת ערך

98. סעיפים 99 עד 105 מפרטים את הדרישות לביטול הפסד מירידת ערך של נכס או של יחידה מניבה- מזומנים שהוכר בתקופות קודמות. דרישות אלה משתמשות במונח "נכס" אך מיושמות באופן זהה לנכס בודד או ליחידה מניבה- מזומנים. דרישות נוספות לגבי נכס בודד מפורטות בסעיפים 106 עד 109 ולגבי יחידה מניבה- מזומנים בסעיפים 110 ו-111.

99. ישות תעריך בכל מועד דיווח האם קיים סימן כלשהו המצביע על כך שיתכן שהפסד מירידת ערך של נכס, שהוכר בתקופות קודמות, אינו קיים עוד או הוקטן. אם קיים סימן כלשהו כזה, הישות תאמוד את הסכום בר השבה של אותו נכס.

100. כאשר בוחנים אם קיים סימן כלשהו המצביע על כך שיתכן שהפסד מירידת ערך של נכס, שהוכר בתקופות קודמות, אינו קיים עוד או הוקטן, על ישות לשקול, לפחות, את הסימנים הבאים:

מקורות מידע חיצוניים

(א) במהלך התקופה חלה עלייה מהותית בשווי השוק של הנכס;

(ב) שינויים משמעותיים בעלי השפעה חיובית על הישות, חלו במהלך התקופה, או שיחולו בעתיד הקרוב, בסביבה הטכנולוגית, בסביבת השוק, בסביבה הכלכלית או החוקית, שבהן פועלת הישות, או בשוק אליו מיועד הנכס;

(ג) במהלך התקופה חלה ירידה בשיעורי הריבית בשוק או בשיעורי תשואה אחרים על השקעות בשוק, וסביר שירידות אלה יקטינו את שיעור ההיוון, המשמש בחישוב שווי השימוש של הנכס ויגדילו באופן מהותי את הסכום בר השבה של הנכס.

מקורות מידע פנימיים

(ד) במהלך התקופה חלו או צפויים לחול בעתיד הקרוב, שינויים משמעותיים בעלי השפעה חיובית על הישות בהיקף או באופן שבו נעשה שימוש בנכס או צפוי שיעשה בו שימוש. שינויים אלה כוללים עלויות שהתהוו במהלך התקופה, במטרה לשפר או להגדיל את ביצועי הנכס או לשנות את מבנה הפעילות אליה שייך הנכס;

(1ד) החלטה לחדש את הקמת הנכס אשר הופסקה בעבר לפני שהושלם או לפני שהגיע למצב הניתן לשימוש; וכן

(ה) קיימת ראייה ממערכת דיווח פנימי המצביעה על כך שהביצועים הכלכליים של הנכס הם, או יהיו טובים מאלו שנחזו.

101. הסימנים המצביעים על קיטון פוטנציאלי בהפסד מירידת ערך, המפורטים בסעיף 100, מהווים בעיקרם תמונת ראי של הסימנים המצביעים על ירידת ערך פוטנציאלית בסעיף 25.

102. אם קיים סימן המצביע על אי קיומו או על הקטנתו של הפסד שהוכר מירידת ערך של נכס, הדבר עשוי להצביע על כך שיתכן ונדרשת בחינה והתאמה לגבי:

(א) יתרת אורך החיים השימושיים של הנכס,

(ב) שיטת הפחת (ההפחתה), ו/או

(ג) ערך השייר

בהתאם לתקן החל על הנכס, גם אם לא הוכר ביטול כלשהו של הפסד מירידת ערך של הנכס.

103. הפסד מירידת ערך של נכס שהוכר בתקופות קודמות יבוטל אם, ורק אם, חל שינוי באומדנים ששימשו בקביעת הסכום בר השבה של נכס מאז המועד שבו הוכר לאחרונה ההפסד מירידת ערך. במקרה זה, הערך בספרים של הנכס יוגדל לסכום בר השבה שלו בהתחשב במגבלה שבסעיף 106. גידול זה מהווה ביטול של הפסד מירידת ערך.

104. ביטול של הפסד מירידת ערך משקף גידול באומדן פוטנציאל השירות של נכס, משימוש או ממכירה, מאז המועד שבו הישות הכירה לאחרונה בהפסד מירידת ערך של אותו נכס. ישות נדרשת לזהות את השינוי באומדנים שגרם לגידול באומדן פוטנציאל השירות. דוגמאות לשינויים באומדנים כוללות:

(א) שינוי בבסיס לקביעת סכום בר השבה (כלומר, האם הסכום בר השבה מבוסס על שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה או על שווי שימוש);

(ב) אם סכום בר השבה התבסס על שווי שימוש, שינוי בסכום או בעיתוי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים או שינוי בשיעור ההיוון; או

(ג) אם סכום בר השבה התבסס על שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה, שינוי באומדן הרכיבים של שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה.

105. שווי שימוש של נכס יכול לעלות על הערך בספרים של הנכס, רק משום שהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים החיוביים העתידיים גדל ככל שתזרימי המזומנים הולכים וקרבים. אולם, אין בכך גידול בפוטנציאל השירות של הנכס. לכן, אין לבטל הפסד מירידת ערך רק עקב חלוף זמן גם אם הסכום בר השבה של הנכס נעשה גבוה מערכו בספרים.

ביטול הפסד מירידת ערך של נכס בודד

106. הערך בספרים של נכס שעלה כתוצאה מביטול הפסד מירידת ערך, לא יעלה על הערך בספרים שהיה נקבע (בניכוי הפחתה או פחת) אילו לא הוכר הפסד מירידת ערך של הנכס בשנים קודמות.

107. עלייה כלשהיא בערך בספרים של נכס מעל הערך בספרים, שהיה נקבע (בניכוי הפחתה או פחת) אילו לא הוכר הפסד מירידת ערך של הנכס בשנים קודמות, מהווה הערכה מחדש. לצורך הטיפול החשבונאי בהערכה מחדש כזו, ישות מיישמת את התקן החל על הנכס.

108. ביטול הפסד מירידת ערך של נכס יוכר מיידית בעודף או בגירעון.

109. לאחר שמוכר ביטול של הפסד מירידת הערך, הפחת (ההפחתה) של הנכס יותאם (תותאם) בתקופות הבאות על מנת להקצות את הערך בספרים המתקן של הנכס, בניכוי ערך השייר שלו (אם קיים), באופן שיטתי על פני יתרת אורך חייו השימושיים.

ביטול הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה- מזומנים

110. ביטול הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה- מזומנים יוקצה לנכסים המניבים- מזומנים של היחידה באופן יחסי (pro rata) לערך בספרים של נכסים אלה. עליות אלה בערך בספרים יטופלו כביטולים של הפסדים מירידת ערך של נכסים בודדים ויוכרו בהתאם לאמור בסעיף 108. אף חלק מהסכום של ביטול זה לא יוקצה לנכס שאינו מניב- מזומנים התורם פוטנציאל שירות ליחידה מניבה- מזומנים.

111. בהקצאת ביטול הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה- מזומנים בהתאם לסעיף 110, הערך בספרים של נכס לא יעלה על הנמוך מבין:

(א) סכום בר השבה שלו (אם ניתן לקביעה); לבין

(ב) הערך בספרים שהיה נקבע (בניכוי הפחתה או פחת) אילו לא הוכר הפסד מירידת ערך של הנכס בתקופות קודמות.

סכום הביטול של הפסד מירידת ערך שאילמלא כן היה מוקצה לנכס יוקצה באופן יחסי (pro rata) לשאר הנכסים ביחידה.

שינוי ייעוד של נכסים

112. שינוי הייעוד של נכס מנכס מניב- מזומנים לנכס שאינו מניב- מזומנים או מנכס שאינו מניב- מזומנים לנכס המניב- מזומנים יתרחש רק כאשר קיימת ראייה ברורה לכך ששינוי ייעוד זה הינו נאות. שינוי ייעוד, כשלעצמו, אינו גורם (trigger) בהכרח לבחינת ירידת ערך או לביטול הפסד מירידת ערך. במועד הדיווח שלאחר שינוי הייעוד, ישות תשקול, כמינימום, את הסימנים המפורטים בסעיף 25.

113. קיימות נסיבות שבהן ישויות ממשלתיות עשויות להחליט שיהיה זה נאות לשנות ייעוד של נכס מניב- מזומנים לנכס שאינו מניב- מזומנים. לדוגמה, מפעל טיהור שפכים הוקם בעיקר לצורך טיפול בשפכים תעשייתיים של מתקן תעשייתי בתמורה לתעריפים מסחריים. כמו כן, השתמשו בקיבולת העודפת של המתקן על מנת לטפל בשפכים מפרויקט דיור ממשלתי, שבגינו לא נדרשה כל תמורה. לאחרונה נסגר המתקן התעשייתי ובעתיד האתר יפותח למטרות דיור ממשלתי. לאור סגירת המתקן התעשייתי, הישות הממשלתית מחליטה לייעד מחדש את מפעל טיהור שפכים כנכס שאינו מניב- מזומנים.

גילוי

114. ישות תיתן גילוי לקריטריונים שפיתחה כדי להבחין בין נכסים מניבים- מזומנים לבין נכסים שאינם מניבים- מזומנים.

115. ישות תיתן גילוי לפרטים הבאים לגבי כל קבוצת נכסים:

(א) סכום ההפסדים מירידת ערך שהוכרו בעודף או בגירעון במהלך התקופה, ופריט השורה (פריטי השורה) בדוח על הביצוע הכספי שבו (או בהם) נכללו הפסדים מירידת ערך אלה.

(ב) סכום הביטולים של הפסדים מירידת ערך שהוכרו בעודף או בגירעון במהלך התקופה, ופריט השורה (פריטי השורה) בדוח על הביצוע הכספי שבו (או בהם) נכללו ביטולים אלה של הפסדים מירידת ערך.

116. במקרים מסוימים, ייתכן ולא יהיה ברור אם המטרה העיקרית של החזקת נכס הינה להניב תשואה מסחרית. שיקול דעת זה נדרש בכדי לקבוע אם ליישם תקן זה או את תקן חשבונאות ממשלתי מספר 21. סעיף 114 דורש לתת גילוי של הקריטריונים ששימשו בהבחנה בין נכסים מניבים- מזומנים לבין נכסים שאינם מניבים- מזומנים.

117. קבוצה של נכסים הינה קיבוץ של נכסים בעלי מהות או שימוש דומה במסגרת פעילויות של ישות, המוצגת כפריט בודד למטרות גילוי בדוחות כספיים.

118. המידע הנדרש בסעיף 115 יכול להיות מוצג במשולב עם מידע אחר שניתן לו גילוי לגבי אותה קבוצת נכסים. לדוגמה, מידע זה עשוי להיכלל במסגרת ההתאמה בין הערך בספרים של רכוש קבוע בתחילת התקופה לבין הערך בספרים לסוף התקופה, כפי שנדרש בתקן חשבונאות ממשלתי מספר 17.

119. ישות שמדווחת מידע מגזרי בהתאם לתקן חשבונאות ממשלתי מספר 18, "דיווח מגזרי", תיתן גילוי כמפורט להלן לכל מגזר מדווח בהתבסס על מתכונת הדיווח של הישות:

(א) סכומי ההפסדים מירידת ערך שהוכרו בעודף או בגירעון במהלך התקופה; וכן

(ב) סכומי הביטולים של הפסדים מירידת ערך שהוכרו בעודף או בגירעון במהלך התקופה.

120. ישות תיתן גילוי לפרטים הבאים לגבי כל הפסד מהותי מירידת ערך, שהוכר או בוטל במהלך התקופה, בגין נכס מניב- מזומנים או יחידה מניבה- מזומנים:

(א) האירועים והנסיבות שהובילו להכרה בהפסד מירידת ערך או לביטול;

(ב) סכום ההפסד מירידת ערך שהוכר או בוטל;

(ג) בגין נכס מניב- מזומנים:

- (1) מהות הנכס; וכן
- (2) אם הישות מדווחת מידע מגזרי בהתאם לתקן חשבונאות ממשלתי מספר 18, המגזר המדווח אליו שייך הנכס, בהתבסס על מתכונת הדיווח של הישות.
- (ד) בגין יחידה מניבה- מזומנים:
- (1) תיאור היחידה המניבה- מזומנים (כגון אם היא קו ייצור, מפעל, פעילות עסקית, אזור גיאוגרפי או מגזר מדווח);
- (2) סכום ההפסד מירידת ערך שהוכר או בוטל לפי קבוצת נכסים, וכן, אם הישות מדווחת מידע מגזרי בהתאם לתקן חשבונאות ממשלתי מספר 18, לפי מגזר מדווח בהתבסס על מתכונת הדיווח של הישות; וכן
- (3) אם קיבוץ הנכסים לצורך זיהוי היחידה המניבה- מזומנים השתנה מאז עריכת האומדן הקודם של הסכום בר ההשבה של היחידה המניבה- מזומנים (אם נערך), תיאור אופן קיבוץ הנכסים הנוכחי והקודם והסיבות לשינוי האופן בו מזוהה היחידה המניבה- מזומנים.
- (ה) האם הסכום בר ההשבה של הנכס הוא שוויו ההוגן בניכוי עלויות למכירה או שווי השימוש שלו;
- (ו) אם הסכום בר ההשבה הוא שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה, הבסיס ששימש לקביעת שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה (כגון אם השווי ההוגן נקבע ביחס לשוק פעיל); וכן
- (ז) אם הסכום בר ההשבה הוא שווי שימוש, שיעור ההיוון ששימש (שיעורי ההיוון ששימשו) בחישוב האומדן הנוכחי והקודם (אם נערך) של שווי השימוש.
121. ישות תיתן גילוי למידע הבא לגבי הסכום המצרפי של הפסדים מירידת ערך ולגבי הסכום המצרפי של ביטולים של הפסדים מירידת ערך, שהוכרו במהלך התקופה, שלגביהם לא ניתן כל גילוי של מידע בהתאם לסעיף 120:
- (א) הסוגים העיקריים של נכסים, שהושפעו מההפסדים מירידת הערך והסוגים העיקריים של נכסים, שהושפעו מביטולים של הפסדים מירידת ערך; וכן
- (ב) האירועים והנסיבות העיקריים שהובילו להכרה באותם הפסדים מירידת ערך ולביטולים של אותם הפסדים מירידת ערך.

122. התקן מעודד ישויות לתת גילוי להנחות ששימשו בקביעת הסכום בר ההשבה של נכסים במהלך התקופה. אולם, סעיף 123 דורש מישות לגלות מידע לגבי האומדנים ששימשו למדידת הסכום בר השבה של יחידה מניבה- מזומנים כאשר נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר נכלל בערך בספרים של אותה יחידה.

גילוי אומדנים ששימשו למדידת סכומים בני השבה של יחידות מניבות- מזומנים הכוללות נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר.

123. ישות תיתן גילוי למידע הנדרש בהתאם לסעיפים (א) עד (ה) לגבי כל יחידה מניבה- מזומנים שהערך בספרים של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר שהוקצה לאותה יחידה הוא משמעותי בהשוואה לסך הערך בספרים של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר של הישות:

(א) הערך בספרים של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר שהוקצו ליחידה;

(ב) הבסיס שלפיו נקבע הסכום בר ההשבה של היחידה (כלומר, שווי שימוש או שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה);

(ג) אם הסכום בר ההשבה של היחידה מבוסס על שווי שימוש:

(1) תיאור של כל הנחת מפתח שהיוותה בסיס לתחזיות תזרים מזומנים של ההנהלה לתקופה המכוסה בתקציבים/תחזיות העדכניים ביותר. הנחות מפתח הן אותן הנחות שהסכום בר השבה של היחידה רגיש אליהן ביותר;

(2) תיאור גישת ההנהלה לקביעת השווי שיוחס (השוויים שיוחסו) לכל הנחת מפתח, בין אם שווי זה (שוויים אלה) משקף (משקפים) ניסיון עבר ובין, אם רלוונטי, השווי עקבי (השוויים עקביים) עם מקורות מידע חיצוניים, ואם לא, כיצד ומדוע הוא שונה (הם שונים) מניסיון העבר או ממקורות מידע חיצוניים;

(3) אורך התקופה שלגביה ההנהלה הכינה תחזית תזרים מזומנים המבוססת על תקציבים/תחזיות כספיים שאושרו על ידי ההנהלה, וכאשר משתמשים בתקופה העולה על חמש שנים לגבי יחידה מניבה- מזומנים, הסבר מדוע מוצדק להשתמש בתקופה ארוכה יותר זו;

(4) שיעור הצמיחה ששימש לביצוע אקסטרפולציה של תחזיות תזרים מזומנים מעבר לתקופה המכוסה על ידי התקציבים/התחזיות העדכניים ביותר, והצדקה לשימוש בשיעור צמיחה כלשהו שעולה על שיעור הצמיחה הממוצע

לזמן ארוך עבור המוצרים, הענפים, המדינה או המדינות בהן פועלת הישות, או עבור השוק שבו משתמשים בנכס; וכן

(5) שיעור ההיוון ששימש (שיעורי ההיוון ששימשו) לתחזיות תזרים המזומנים.

(ד) אם הסכום בר השבה של היחידה מבוסס על שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה, המתודולוגיה ששימשה לקביעת השווי ההוגן בניכוי עלויות למכירה. אם השווי ההוגן בניכוי עלויות למכירה לא נקבע באמצעות מחיר שוק ניתן לצפיה של היחידה, יש לתת גילוי גם למידע הבא:

(1) תיאור כל הנחת מפתח שהיוותה בסיס להנהלה לקביעת שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה. הנחות מפתח הן אותן הנחות שהסכום בר השבה של היחידה רגיש אליהן ביותר; וכן

(2) תיאור גישת הנהלה לקביעת השווי שיוחס (השוויים שיוחסו) לכל הנחת מפתח, בין אם שווי זה (שוויים אלה) משקף (משקפים) ניסיון עבר ובין, אם רלוונטי, אם השווי עקבי (השוויים עקביים) עם מקורות מידע חיצוניים, ואם לא, איך וכיצד הוא שונה (הם שונים) מניסיון העבר או ממקורות מידע חיצוניים.

אם שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה נקבע תוך שימוש בתחזיות תזרים מזומנים מהוונות, יש לתת גילוי גם למידע הבא:

(3) אורך התקופה שלגביה עשתה הנהלה תחזיות תזרימי מזומנים;

(4) שיעור הצמיחה ששימש לאקסטרפולציה של תחזיות תזרים מזומנים; וכן

(5) שיעור (שיעורי) ההיוון שיושם (שיושמו) לתחזיות תזרים המזומנים.

(ה) אם שינוי שאפשרי באופן סביר בהנחת מפתח, שהיוותה בסיס להנהלה לקבוע את הסכום בר השבה של היחידה, היה גורם לערך בספרים של היחידה להיות גבוה מסכום בר השבה שלה:

(1) הסכום שבו הסכום בר השבה של היחידה היה גבוה מערכה בספרים;

(2) השווי שיוחס להנחת המפתח; וכן

(3) הסכום שבו יש לשנות את השווי שיוחס להנחת המפתח, לאחר הכללת השפעות מהותיות כלשהן של אותו שינוי על משתנים אחרים ששימשו

למדידת סכום בר השבה, על מנת שהסכום בר השבה של היחידה יהיה שווה לערכה בספרים.

124. אם הערך בספרים של חלק או של כל הנכסים הבלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר מוקצה על פני מספר יחידות מניבות- מזומנים והסכום המוקצה כך לכל יחידה אינו משמעותי בהשוואה לסך הערך בספרים של הנכסים הבלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר של הישות, יש לתת גילוי לעובדה זו, יחד עם הערך בספרים המצרפי של הנכסים הבלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר המוקצים ליחידות אלה. בנוסף, אם:

(א) הסכומים בני השבה של כל אחת מיחידות אלה מבוססים על אותה הנחת מפתח (אותן הנחות מפתח), וכן

(ב) הערך בספרים המצרפי של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר שהוקצה אליהן הינו משמעותי בהשוואה לסך הערך בספרים של הנכסים הבלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר של הישות, על הישות לתת גילוי לעובדה זו, ביחד עם הפרטים הבאים:

(א) הערך בספרים המצרפי של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר שהוקצו ליחידות אלה;

(ב) תיאור הנחת המפתח (הנחות המפתח);

(ג) תיאור גישת ההנהלה לקביעת השווי שיוחס (השוויים שיוחסו) להנחת המפתח (להנחות המפתח), בין אם שווי זה (שוויים אלה) משקף (משקפים) ניסיון עבר ובין, אם רלוונטי, שהשווי עקבי (שהשוויים עקביים) עם מקורות מידע חיצוניים, ואם לא, איך וכיצד הוא שונה (הם שונים) מניסיון העבר או ממקורות מידע חיצוניים;

(ד) אם שינוי שאפשרי באופן סביר בהנחת המפתח (בהנחות המפתח), היה גורם (היו גורמים) לערך בספרים המצרפי של היחידות להיות גבוה מהסכום בר השבה המצרפי שלהן:

(1) הסכום שבו הסכומים בני השבה המצרפיים של היחידות היה גבוה מערכן המצרפי בספרים;

(2) השווי שיוחס (השוויים שיוחסו) להנחת המפתח (הנחות המפתח); וכן

(3) הסכום שבו יש לשנות את השווי שיוחס (השוויים שיוחסו) להנחת המפתח (להנחות המפתח), לאחר ההכללה של השפעות מהותיות כלשהן של אותו שינוי על משתנים אחרים ששימשו למדידת סכום בר השבה, על מנת שהסכומים בני ההשבה המצרפיים של היחידות יהיו שווים לערכן המצרפי בספרים.

125. ניתן להשתמש בחישוב המפורט העדכני ביותר שבוצע בתקופה קודמת של הסכום בר ההשבה של יחידה מניבה- מזומנים, בהתאם לסעיף 37, לבחינה לירידת הערך של יחידה זו בתקופה השוטפת בתנאי שמתקיימים קריטריונים שהוגדרו. כאשר זהו המקרה, המידע לגבי אותה יחידה שנכלל בגילויים הנדרשים בסעיפים 123 ו-124 מתייחס לחישוב של הסכום בר ההשבה מהתקופה הקודמת.

מועד תחילה

126. **תקן חשבונאות ממשלתי זה יחול לגבי דוחות כספיים שנתיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 או לאחריו. הוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית מעודדת יישום מוקדם של התקן. אם ישות מיישמת את התקן יישום מוקדם, עליה לתת גילוי לעובדה זאת.**

127. כאשר ישות מאמצת לצרכי דיווח כספי, חשבונאות על בסיס מצטבר, כפי שמוגדרת בתקני חשבונאות ממשלתיים, לאחר מועד התחילה, תקן זה ייושם בדוחותיה הכספיים השנתיים המתאימים לתקופות המתחילות במועד האימוץ או אחריו.

נספח 1

הנחיות יישום

נספח זה מהווה חלק בלתי נפרד של תקן חשבונאות ממשלתי מספר 26.

שימוש בטכניקות של ערך נוכחי למדידת שווי שימוש

הנחיות אלה משתמשות במונח "נכס", אך הן מיושמות באותה מידה לקבוצת נכסים המהווה יחידה מניבה-מזומנים.

הרכיבים של מדידת ערך נוכחי

1א. המרכיבים שלהלן משפיעים (capture) ביחד על ההבדלים הכלכליים בין נכסים מניבים-מזומנים:

(א) אומדן של תזרימי המזומנים העתידיים, או, במקרים מורכבים יותר, סדרות של תזרימי מזומנים עתידיים שהישות צופה להפיק מהנכס;

(ב) ציפיות לגבי שינויים אפשריים בסכום או בעיתוי של תזרימי מזומנים עתידיים אלה;

(ג) ערך הזמן של הכסף, המיוצג על ידי שיעור שוק שוטף של ריבית חסרת סיכון;

(ד) מחיר (for bearing) אי הוודאות הטבועה בנכס; וכן

(ה) גורמים אחרים (כגון היעדר נזילות), שלעיתים אינם ניתנים לזיהוי, שמשתתפים בשוק ישקפו בתמחור תזרימי המזומנים העתידיים שהישות צופה להפיק מהנכס.

2א. נספח זה מבחין בין שתי גישות לחישוב ערך נוכחי, שניתן להשתמש בכל אחת מהן על מנת לאמוד את שווי השימוש של נכס, בהתאם לנסיבות. בהתאם לגישה המסורתית, התאמות בגין גורמים (ב) עד (ה) המתוארים בסעיף 1א משובצות בשיעור ההיוון. בהתאם לגישת תזרים מזומנים חזוי, גורמים (ב), (ד) ו-(ה) באים לידי ביטוי בתיאומים שיביאו לתזרימי מזומנים חזויים מותאמי-סיכון. בכל גישה שישות מאמצת על מנת לשקף ציפיות לגבי שינויים אפשריים בסכום או בעיתוי של תזרימי מזומנים עתידיים, על התוצאה לשקף את הערך הנוכחי הצפוי של תזרימי המזומנים העתידיים, כלומר, את הממוצע המשוקלל של כל התוצאות האפשריות.

עקרונות כלליים

3א. הטכניקות המשמשות לאמידת תזרימי מזומנים עתידיים ושיעורי ריבית ישתנו ממצב אחד למשנהו, בהתאם לנסיבות הרלבנטיות לנכס הנבחן. אולם, העקרונות הכלליים הבאים יחולו ביישום של כל טכניקת ערך נוכחי במדידת נכסים:

(א) שיעורי ריבית המשמשים להיוון תזרימי מזומנים ישקפו הנחות שהינן עקביות עם ההנחות הטבועות באומדן תזרימי המזומנים. אחרת, ההשפעה של הנחות מסוימות תילקח בחשבון פעמיים או שלא תילקח בחשבון כלל. לדוגמה, ניתן להשתמש בשיעור היוון של 12 אחוז לגבי תזרימי מזומנים חוזיים בגין הלוואה שניתנה. אולם, שיעור זה משקף תחזיות לגבי כשלי פירעון עתידיים בתנאי פירעון של הלוואות עם מאפיינים מסוימים. לכן, אין להשתמש בשיעור של 12 אחוז על מנת להוון תזרימי מזומנים חוזיים (לעומת תזרימי מזומנים חוזיים – ראה סעיף 69) מאחר שתזרימי מזומנים חוזיים אלה כבר משקפים הנחות לגבי כשלי פירעון עתידיים.

(ב) אומדן תזרימי מזומנים ושיעורי היוון יהיו בלתי מוטים ולא יכללו גורמים שאינם קשורים לנכס הנבחן. לדוגמה, הצגה המשקפת במכוון אומדן נמוך מדי של תזרימי מזומנים נטו על מנת להגביר את הרווחיות העתידית הצפויה של נכס גורמת להטיה במדידה.

(ג) תזרימי מזומנים או שיעורי היוון הנאמדים צריכים לשקף את תחום התוצאות האפשריות, ולא את הסכום היחיד הסביר ביותר, המינימלי או המירבי האפשרי.

הגישה המסורתית וגישת תזרים המזומנים החזוי לחישוב ערך נוכחי

הגישה המסורתית

4א. ביישומים חשבונאיים של ערך נוכחי נהוג היה להשתמש בסדרה (set) אחת של תזרימי מזומנים שנאמדו ובשיעור היוון יחיד, המכונה לעיתים קרובות שיעור מותאם סיכון (rate commensurate with the risk). למעשה, הגישה המסורתית מניחה כי מוסכמת שיעור היוון יחיד יכולה לכלול את כל התחזיות לגבי תזרימי המזומנים העתידיים ולגבי פרמיית הסיכון המתאימה. לכן, הגישה המסורתית שמה את עיקר הדגש על בחירת שיעור ההיוון.

5א. בוטל.

6א. הגישה המסורתית עשויה שלא להתייחס באופן הולם לסוגיות מדידה מורכבות מסוימות, כמו מדידת נכסים לא פיננסיים שלגביהם לא קיים שוק לאותו פריט או לפריט בר השוואה. חיפוש נאות של שיעור מותאם סיכון דורש שימוש לפחות בשני פריטים - נכס הקיים בשוק ולו שיעור ריבית נצפה והנכס הנמדד. שיעור ההיוון המתאים לגבי תזרימי המזומנים

הנמדדים חייב להיגזר משיעור הריבית הנצפית הגלומה בנכס האחר. על מנת להסיק מהו שיעור ההיוון, המאפיינים של תזרימי המזומנים של הנכס האחר חייבים להיות דומים לאלה של הנכס הנמדד. לפיכך, לצורך המדידה נדרש לבצע את הפעולות הבאות:

- (א) לזהות את סדרת תזרימי המזומנים שתהוון;
- (ב) לזהות נכס אחר בשוק שנראה כי יש לו מאפיינים דומים של תזרימי מזומנים;
- (ג) להשוות את סדרות תזרימי המזומנים משני הפריטים על מנת לוודא שהן דומות (לדוגמה, האם שתי הסדרות מהוות תזרימי מזומנים חוזיים, או האחת היא חוזית והאחרת הינה אומדן תזרימי מזומנים?);
- (ד) להעריך אם קיים רכיב בפריט אחד שאינו קיים בפריט האחר (לדוגמה, האם פריט אחד פחות נזיל מהפריט האחר?); וכן
- (ה) להעריך אם סביר ששתי סדרות תזרימי המזומנים ינהגו (כלומר, ישתנו) באופן דומה בתנאים כלכליים משתנים.

גישת תזרימי המזומנים החזוי

7א. במצבים מסוימים, גישת תזרימי המזומנים החזוי מהווה כלי מדידה יותר אפקטיבי מאשר הגישה המסורתית. בביצוע המדידה, גישת תזרימי המזומנים החזוי משתמשת בכל התחזיות לגבי תזרימי מזומנים אפשריים ולא בתזרימי המזומנים היחיד הסביר ביותר. לדוגמה, אם תזרימי מזומנים הינו 100 ש"ח, 200 ש"ח או 300 ש"ח עם הסתברויות של 10 אחוז, 60 אחוז ו-30 אחוז, בהתאמה, אזי תזרימי המזומנים החזוי הינו 220 ש"ח. לפיכך, גישת תזרימי המזומנים החזוי שונה מהגישה המסורתית בכך שהיא מתמקדת בניתוח ישיר של תזרימי מזומנים הנבחנים ובכך שהיא משתמשת במכלול גדול יותר של הנחות שמשמשות במדידה.

8א. גישת תזרימי המזומנים החזוי מאפשרת גם להשתמש בטכניקות של ערך נוכחי כאשר עיתוי תזרימי המזומנים אינו ודאי. לדוגמה, אם תזרימי מזומנים של 1,000 ש"ח יתקבל בעוד שנה, שנתיים או שלוש שנים עם הסתברויות של 10 אחוז, 60 אחוז ו-30 אחוז, בהתאמה, אזי הדוגמה הבאה מראה את חישוב הערך הנוכחי החזוי במצב זה.

	ערך נוכחי של 1,000 ש"ח בעוד שנה לפי 5%	952.38 ש"ח
הסתברות	10%	95.24 ש"ח
	ערך נוכחי של 1,000 ש"ח בעוד שנתיים לפי 5.25%	902.73 ש"ח
הסתברות	60%	541.64 ש"ח
	ערך נוכחי של 1,000 ש"ח בעוד 3 שנים לפי 5.50%	851.61 ש"ח
הסתברות	30%	255.48 ש"ח
ערך נוכחי חזוי		<u>892.36 ש"ח</u>

9א. הערך הנוכחי החזוי של 892.36 ש"ח שונה מתוצאת החישוב על פי הגישה המסורתית של האומדן הטוב ביותר של 902.73 ש"ח (ההסתברות של 60 אחוז). אילו בוצע חישוב על פי הגישה המסורתית של ערך נוכחי בדוגמה זו, היתה נדרשת קבלת החלטה באיזה מהעיתויים האפשריים של תזרימי מזומנים יש להשתמש. בהתאם לכך, לא משתקפות ההסתברויות של העיתויים האחרים מכיוון ששיעור ההיוון בהתאם לגישה המסורתית של הערך הנוכחי אינו יכול לשקף אי ודאויות בנוגע לעיתויים.

10א. השימוש בהסתברויות הוא רכיב הכרחי בגישת תזרים המזומנים החזוי. ישנם המטילים ספק האם יחוס הסתברויות לאומדנים סובייקטיביים מאד משיג דיוק רב מזה הקיים למעשה. אולם, יישום נאות של הגישה המסורתית (כמתואר בסעיף 6א) דורש את אותם האומדנים ואותה הסובייקטיביות מבלי לספק את שקיפות החישוב של גישת התזרים המזומנים החזוי.

11א. אומדנים רבים אשר פותחו בפרקטיקה הנוכחית כבר כוללים באופן בלתי פורמלי את הרכיבים של תזרימי מזומנים חזויים. בנוסף, חשבונאים נדרשים לעיתים קרובות למדוד נכס תוך שימוש במידע מוגבל לגבי ההסתברויות של תזרימי מזומנים אפשריים. לדוגמה, חשבונאי עשוי להתמודד עם המצבים הבאים:

(א) אומדן הסכום נמצא בטווח שבין 50 ש"ח לבין 250 ש"ח, אך אף אחד מהסכומים בתוך הטווח אינו סביר יותר מסכום אחר. בהתבסס על מידע זה בלבד, אומדן תזרים המזומנים החזוי הוא 150 ש"ח $[(50+250)/2]$;

(ב) אומדן הסכום נמצא בטווח שבין 50 ש"ח לבין 250 ש"ח, והסכום הסביר ביותר הוא 100 ש"ח. אולם, ההסתברויות המיוחסות לכל אחד מהסכומים אינן ידועות. בהתבסס על מידע זה בלבד, אומדן תזרים המזומנים החזוי הוא 133.33 ש"ח $[(50+100+250)/3]$; או

ג) אומדן הסכום יהיה 50 ש"ח (בהסתברות של 10 אחוז), 250 ש"ח (בהסתברות של 30 אחוז) או 100 ש"ח (בהסתברות של 60 אחוז). בהתבסס על מידע זה בלבד, אומדן תזרים המזומנים החזוי הוא 140 ש"ח $[(50 \times 0.10) + (250 \times 0.30) + (100 \times 0.60)]$.

בכל אחד מהמקרים, סביר שאומדן תזרים המזומנים העתידי החזוי יספק אומדן טוב יותר לשווי השימוש מאשר סכום המינימום, הסכום הסביר ביותר או הסכום המירבי לבדו.

א12. יישום גישת תזרים המזומנים החזוי כפוף לאילוצי עלות-תועלת. במקרים מסוימים, לישות עשויה להיות גישה לנתונים בהיקף גדול והיא עשויה להיות מסוגלת לפתח תרחישים רבים של תזרימי מזומנים. במקרים אחרים, ייתכן שהישות אינה מסוגלת לפתח יותר מאשר קביעות כלליות לגבי השונות של תזרימי המזומנים מבלי שתיאלץ לשאת בעלות מהותית. הישות צריכה להגיע לאיזון בין עלות השגת המידע הנוסף לבין המהימנות הנוספת שאותו מידע יוסיף למדידה.

א13. ישנם הטוענים שטכניקות תזרים המזומנים החזוי אינן מתאימות למדידת פריט בודד או פריט עם מספר מוגבל של תוצאות אפשריות. הם מציעים דוגמה של נכס עם שתי תוצאות אפשריות: הסתברות של 90 אחוז לכך שתזרים מזומנים יהיה 10 ש"ח והסתברות של 10 אחוז לכך שתזרים מזומנים יהיה 1,000 ש"ח. לטענתם, תזרים המזומנים החזוי בדוגמה זו הוא 109 ש"ח למרות שתוצאה זו אינה מייצגת אף אחד מהסכומים שעשויים להיות משולמים בסופו של דבר.

א14. טענות כמו זו שתוארה לעיל משקפות את המחלוקת הבסיסית לגבי מטרת המדידה. אם המטרה היא צבירת העלויות שהתהוו, תזרימי המזומנים החזויים עשויים שלא לספק אומדן מהימן מספיק של העלות החזויה. אולם תקן זה דן במדידת סכום בר השבה של נכס. לא סביר שהסכום בר השבה של הנכס בדוגמה זו הוא 10 ש"ח, למרות שזהו תזרים המזומנים הסביר ביותר. זאת משום שתוצאת מדידה זו של 10 ש"ח אינה כוללת את אי הוודאות של תזרים המזומנים במדידת הנכס. במקום זאת, תזרים המזומנים הלא ודאי מוצג כאילו היה תזרים מזומנים ודאי. אף ישות רציונאלית לא היתה מוכרת נכס עם מאפיינים כאלה תמורת 10 ש"ח.

שיעור היוון

א15. בכל גישה שישות מאמצת למדידת שווי השימוש של נכס, שיעורי ריבית המשמשים להיוון תזרימי מזומנים לא צריכים לשקף סיכונים שבגינם הותאם אומדן תזרימי המזומנים. אחרת, ההשפעה של הנחות מסוימות תילקח בחשבון יותר מפעם אחת.

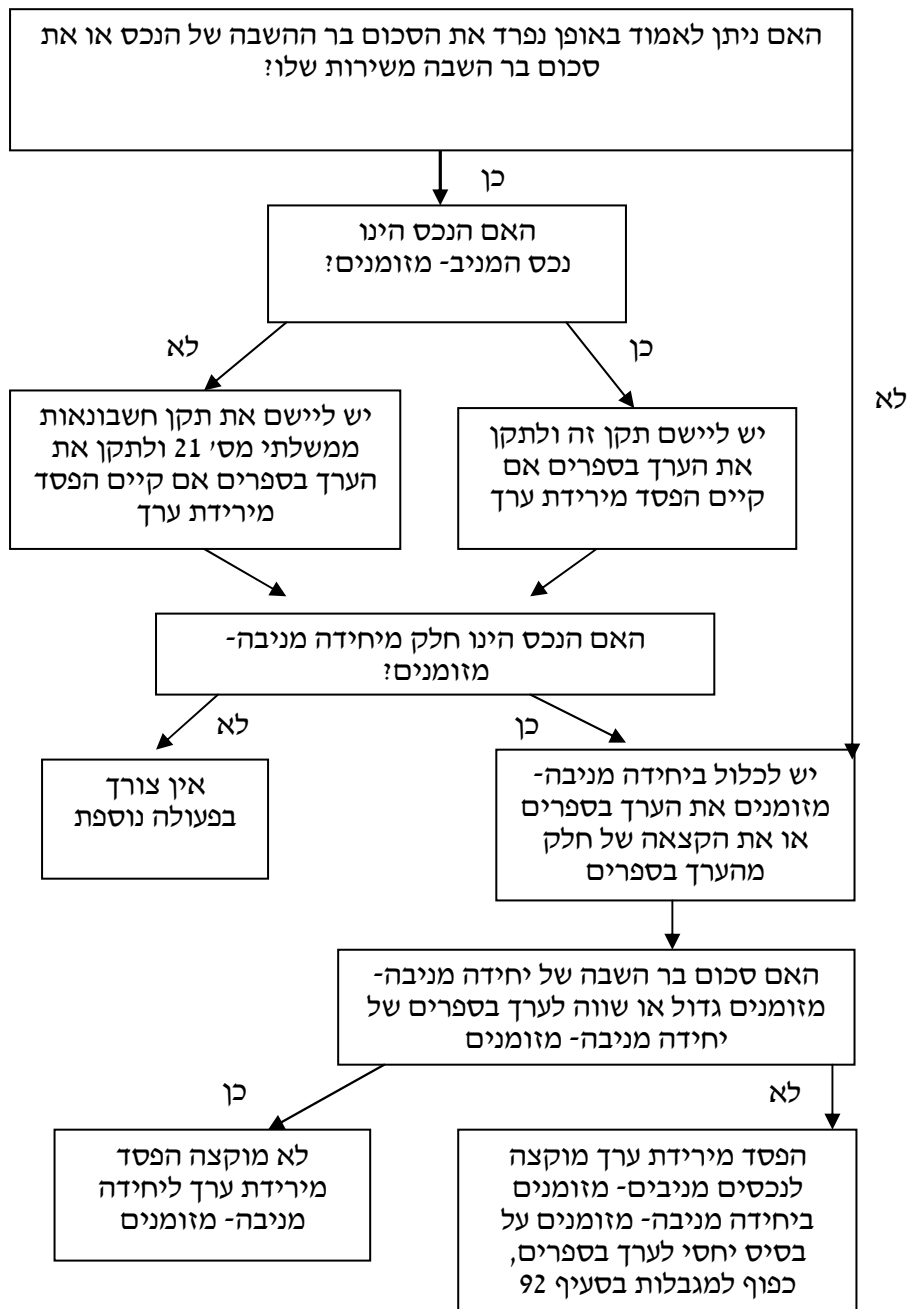
א16. כאשר שיעור ספציפי-לנכס אינו זמין במישרין מהשוק, ישות משתמשת בחלופות על מנת לאמוד את שיעור ההיוון. המטרה היא לאמוד, ככל שניתן, את הערכת השוק לגבי:

- (א) ערך הזמן של הכסף עבור התקופות עד לתום אורך חייו השימושיים של הנכס; וכן
- (ב) גורמים (ב), (ד) ו-(ה) המתוארים בסעיף א1, במידה וגורמים אלה לא גרמו להתאמות באומדן תזרימי המזומנים.
- א17. כנקודת מוצא לקביעת אומדן כזה, הישות עשויה להביא בחשבון את השיעורים הבאים:
- (א) הממוצע המשוקלל של עלות ההון של הישות שנקבעה באמצעות שימוש בטכניקות כמו המודל לתמחור נכסי הון (Capital Asset Pricing Model);
- (ב) שיעור ריבית תוספתי על האשראי (incremental borrowing rate) של הישות; וכן
- (ג) שיעורי ריבית שוק אחרים על אשראי.
- א18. אולם, שיעורים אלה חייבים להיות מותאמים:
- (א) על מנת לשקף את האופן שבו השוק יעריך את הסיכונים הספציפיים המיוחדים לאומדן תזרימי המזומנים של הנכס; וכן
- (ב) על מנת להחריג סיכונים שאינם רלוונטיים לאומדן תזרימי המזומנים של הנכס או שלגביהם הותאם אומדן תזרימי המזומנים. ייבחנו סיכונים כגון סיכון מדינה, סיכון מטבע וסיכון מחיר.
- א19. שיעור ההיוון בלתי תלוי במבנה ההון של הישות ובאופן שבו הישות מימנה את רכישת הנכס, משום שתזרימי המזומנים העתידיים שחזויים לנבוע מהנכס אינם תלויים באופן שבו הישות מימנה את רכישת הנכס.
- א20. סעיף 68 לתקן דורש כי שיעור ההיוון בו נעשה שימוש יהיה שיעור לפני-מס. לכן, כאשר הבסיס ששימש לאמידת שיעור ההיוון הוא לאחר מס, יש להתאים אותו על מנת שישקף שיעור לפני-מס.
- א21. בדרך כלל, ישות משתמשת בשיעור היוון יחיד לצורך אומדן שווי שימוש של נכס. אולם, כאשר שווי השימוש רגיש לשינוי בסיכונים עבור תקופות שונות או למבנה עתי של שערי ריבית ישות משתמשת בשיעורי היוון שונים עבור תקופות עתידיות שונות.

נספח 2 – דוגמה לעץ החלטה

עץ החלטה נילוה לתקן חשבוניות ממשלתי מספר 26 אך אינו חלק ממנו.

לשם פישוט והבהרה, תרשים זרימה זה מניח שכל נכס המהווה חלק מיחידה מניבה- מזומנים תורם גם פוטנציאל שירות לפעילויות שאינן מניבות- מזומנים. כאשר נכס תורם פוטנציאל שירות רק לפעילויות מניבות אחת או יותר אך לא לפעילויות שאינן מניבות- מזומנים, הטיפול החשבונאי יהיה בהתאם להוראות תקן החשבוניות הבינלאומי או הישראלי הרלוונטי המטפל בנסיבות כאלה בהתאם לסעיף 96.

נספח 3 - תיקונים לתקנים חשבונאיים ממשלתיים אחרים

תקן חשבונאות ממשלתי מספר 21, ירידת ערך נכסים שאינם מניבים- מזומנים מתוקן כדלהלן (טקסט שבוטל נמחק עם קו אמצעי וטקסט חדש מסומן בקו תחתון)

סעיפים 4 ו-5 תוקנו:

4. ישויות ממשלתיות המחזיקות בנכסים מניבים- מזומנים כמוגדר בסעיף 14, יישמו את תקן חשבונאות בינלאומי-26, ירידת ערך נכסים, תקן חשבונאות ממשלתי מספר 26, ירידת ערך נכסים מניבים- מזומנים, לגבי נכסים אלה. ישויות ממשלתיות אשר מחזיקות בנכסים שאינם מניבים- מזומנים, יישמו את דרישות תקן זה לגבי נכסים שאינם מניבים- מזומנים.

5. תקן זה מוציא מתחולתו ירידת ערך נכסים המטופלים בתקן חשבונאות ממשלתי אחר. ישויות ממשלתיות עסקיות מיישמות את תקן חשבונאות בינלאומי 36, ירידת ערך נכסים ולפיכך אינן כפופות להוראות תקן זה. ישויות ממשלתיות שאינן ישויות ממשלתיות עסקיות מיישמות את תקן חשבונאות בינלאומי-36 תקן חשבונאות ממשלתי מספר 26, ירידת ערך נכסים מניבים- מזומנים, על נכסיהן המניבים- מזומנים ומיישמות תקן זה לגבי נכסיהן שאינם מניבים- מזומנים. סעיפים 6 עד 13 מסבירים את התחולה של תקן זה ביתר פירוט.

סעיף 14 תוקן:

נכסים מניבים- מזומנים (Cash generating assets) הם נכסים שמטרת להניב החזקתם העיקרית היא להניב תשואה מסחרית.

סעיף 16 בוטל:

נכסים מניבים- מזומנים הם נכסים שמטרת החזקתם היא להניב תשואה מסחרית. נכס מניב תשואה מסחרית כאשר הוא משמש באופן עקבי לזה שאומץ על ידי ישות למטרת רווח. החזקת נכס במטרה להניב "תשואה מסחרית" מצביעה על כך שהישות מתכוונת להניב תזרימי מזומנים חיוביים מהנכס (או מהיחידה המניבה- מזומנים שהנכס מהווה חלק ממנה) ולהשיג תשואה המשקפת את הסיכון הכרוך בהחזקת הנכס.

הסעיפים הבאים נוספו:

16. נכסים מניבים- מזומנים הם נכסים שמטרת החזקתם העיקרית היא להניב תשואה מסחרית. נכס מניב תשואה מסחרית כאשר הוא משמש באופן עקבי לזה שאומץ על ידי ישות למטרת רווח. החזקת נכס במטרה להניב "תשואה מסחרית" מצביעה על כך שהישות מתכוונת להניב תזרימי מזומנים חיוביים מהנכס (או מהיחידה המניבה- מזומנים שהנכס

מהווה חלק ממנה) ולהשיג תשואה מסחרית המשקפת את הסיכון הכרוך בהחזקת הנכס. ניתן להחזיק בנכס במטרה עיקרית להניב תשואה מסחרית, אף אם הנכס אינו עומד במטרה זו במהלך תקופת דיווח מסוימת. ולהיפך, נכס עשוי להוות נכס שאינו מניב מזומנים אף אם הוא נמצא בנקודת איזון (breaking even) או מניב תשואה מסחרית במהלך תקופת דיווח מסוימת. אלא אם נאמר אחרת, התייחסות ל"נכס" או ל"נכסים" בסעיפים הבאים של תקן זה מהווה התייחסות ל"נכס (או "נכסים") שאינו מניב- מזומנים (שאינם מניבים- מזומנים)".

17. קיימות נסיבות מסוימות בהן ישויות ממשליות עשויות להחזיק בנכסים מסוימים במטרה עיקרית להניב תשואה מסחרית, אף על פי שרוב הנכסים אינם מוחזקים למטרה זו. לדוגמה, בית חולים עשוי להפעיל בניין עבור חולים תמורת תשלום. נכסים מניבים- מזומנים של ישות ממשלתית עשויים לפעול באופן בלתי תלוי בנכסים שאינם מניבים- מזומנים של הישות. לדוגמה, משרד לגביית אגרות עשוי לגבות אגרות רישום מקרקעין באופן בלתי תלוי ממנהל מקרקעי ישראל.

18. במקרים מסוימים, נכס עשוי להניב תזרימי מזומנים אף על פי שמטרת החזקתו העיקרית היא הספקת שירות. לדוגמה, מפעל לסילוק פסולת פועל למטרת סילוק בטוח של פסולת רפואית הנוצרת בבתי חולים ממשלתיים, אולם המפעל מטפל על בסיס מסחרי גם בכמות קטנה של פסולת רפואית הנוצרת על ידי בתי חולים פרטיים אחרים. הטיפול בפסולת רפואית מבתי חולים פרטיים הינו משני לפעילות המפעל, ולא ניתן להפריד במקרה זה בין נכסים מניבים- מזומנים לבין נכסים שאינם מניבים- מזומנים.

19. במקרים אחרים, נכס עשוי להניב תזרימי מזומנים ובנוסף לשמש למטרות שאינן מניבות- מזומנים. לדוגמה, בבית חולים ציבורי ישנו עשר מחלקות, תשע מתוכן פועלות על בסיס מסחרי עבור חולים המטופלים בתשלום, והמחלקה הנותרת משמשת חולים המטופלים ללא תשלום. חולים מכל המחלקות משתמשים במשותף במתקנים אחרים של בית החולים (לדוגמה, חדרי ניתוח). יש להתחשב במידה שבה הנכס מוחזק במטרה להניב תשואה מסחרית, על מנת לקבוע האם על הישות ליישם את הוראות תקן זה או את תקן חשבונאות ממשלתי מספר 26 ירידת ערך נכסים מניבים- מזומנים. אם, כמו בדוגמה זו, הרכיב שאינו מניב מזומנים מהווה רכיב זניח להסדר בכללותו, על הישות ליישם את הוראות תקן חשבונאות ממשלתי מספר 26, ולא את הוראות תקן זה.

20. במקרים מסוימים, לא ברור אם המטרה העיקרית של החזקת נכס היא להניב תשואה מסחרית. במקרים אלה, הכרחי להעריך את מהותיות תזרימי המזומנים. עשוי להיות קושי לקבוע את מידת המהותיות של הפקת תזרימי מזומנים מהנכס כך שיש ליישם תקן זה ולא תקן חשבונאות ממשלתי מספר 26. יש להפעיל שיקול דעת על מנת לקבוע איזה תקן ליישם. ישות מפתחת קריטריונים על מנת שתוכל להפעיל שיקול דעת זה באופן עקבי בהתאם

להגדרת נכסים מניבים- מזומנים ונכסים שאינם מניבים- מזומנים, ובהתאם להנחיות המתייחסות בסעיפים 16 עד 20. סעיף 67ב דורש מישות לתת גילוי לקריטריונים ששימשו אותה בהפעלת שיקול דעת זה. עם זאת, בהתחשב במטרות הכלליות של רוב הישויות הממשלתיות פרט לישויות ממשלתיות עסקיות, ההנחה היא שנכסים אינם מניבים- מזומנים, ולפיכך יש ליישם את תקן חשבונאות ממשלתי מספר 21.

סעיף 71 הודגש:

71. שינוי ייעוד של נכסים מנכסים מניבים- מזומנים לנכסים שאינם מניבים- מזומנים, או מנכסים שאינם מניבים- מזומנים לנכסים מניבים- מזומנים, יבוצע רק כאשר קיימות ראיות ברורות כי שינוי ייעוד זה הוא נאות. שינוי ייעוד, כשלעצמו, אינו בהכרח גורם לבחינת ירידת ערך או לביטול של הפסד מירידת ערך. במקום זה, הסימן לבחינת ירידת ערך או לביטול של הפסד מירידת ערך נובע לפחות מהסימנים שפורטו בתקן, וניתנים ליישום לגבי הנכס לאחר שינוי הייעוד.

הסעיפים הבאים נוספו:

72. קיימות נסיבות בהן ישויות ממשלתיות עשויות להחליט כי יהיה זה נאות לשנות ייעוד של נכס שאינו מניב מזומנים לנכס שמניב מזומנים. לדוגמה, מפעל לטיפול בפסולת מזהמת הוקם במטרה עיקרית של טיפול בפסולת תעשייתית של יחידת דיור ציבורית, אשר בגינו לא נדרש כל תשלום. יחידת הדיור הציבורית נהרסה והאתר יפותח למטרות תעשייתיות ומסחריות. קיימת כוונה בעתיד, שהמפעל ישמש לטיפול בפסולת תעשייתית בתעריפים מסחריים. לאור החלטה זו, ישות ממשלתית מחליטה לשנות את ייעודו של המפעל לטיפול בפסולת לנכס שמניב מזומנים.

72א. ישות תיתן גילוי לקריטריונים שפותחו על ידה על מנת להבדיל בין נכסים שאינם מניבים- מזומנים לבין נכסים מניבים- מזומנים.

נספח 4 - הנחיות יישום

הנחיות אלה נלוות לתקן חשבונאות ממשלתי מספר 26, אך אינן מהוות חלק ממנו.

מרבית הנכסים המוחזקים על ידי ישויות ממשלתיות הינם נכסים שאינם מניבים- מזומנים ולכן הטיפול החשבונאי בגין ירידת הערך שלהם יהיה בהתאם לתקן חשבונאות ממשלתי מספר 21.

בנסיבות בהן ישות ממשלתית מחזיקה נכס למטרת הפקת תשואה מסחרית, יחולו הוראות תקן זה. מרבית הנכסים המניבים- מזומנים קיימים בפעילויות עסקיות המנהלות על ידי יחידות ממשלתיות שאינן מוגדרות כישויות ממשלתיות עסקיות (GBE). לדוגמה, יחידה לייצור זרעים המנהלת על בסיס מסחרי המהווה חלק מישות למחקר חקלאי.

בכל הדוגמאות שלהלן, ישות ממשלתית, שאיננה ישות ממשלתית עסקית, נוטלת על עצמה פעילויות מסחריות.

תוכן עניינים

- דוגמה מס' 1 : זיהוי של יחידות מניבות- מזומנים
- א - ירידה בביקוש הקשורה ליחידה עם מוצר יחיד
- ב - יחידת שילוח אווירי ממשלתית המחכירה מטוס
- ג - מפעל גריסה ביחידת סילוק פסולת
- ד - מסלולים שמספקת חברת אוטובוסים
- דוגמה מס' 2 : חישוב של שווי שימוש והכרה בהפסד מירידת ערך
- דוגמה מס' 3 : ביטול הפסד מירידת ערך
- דוגמה מס' 4 : נכס שאינו מניב מזומנים התורם ליחידה המניבה- מזומנים
- דוגמה מס' 5 : הכללה של התחייבויות שהוכרו בחישוב של סכום בר השבה של יחידה מניבה- מזומנים
- דוגמה מס' 6 : טיפול חשבונאי בנכס בודד בתוך יחידה מניבה- מזומנים התלוי ביכולת לקבוע סכום בר השבה

דוגמה מס' 1: זיהוי יחידות מניבות- מזומנים

מטרת דוגמה זו היא:

- (א) לקבוע כיצד לזהות יחידות מניבות- מזומנים במצבים שונים; וכן
(ב) להדגיש גורמים מסוימים שישות עשויה לשקול בעת זיהוי היחידה המניבה- מזומנים אליה משתייך הנכס.

א - ירידה בביקוש הקשורה ליחידה עם מוצר יחיד

רקע

1. לממשלה יש תחנת כוח ליצור חשמל. בתחנת הכוח יש שני גנרטורים. בתקופה השוטפת, נסגר מפעל הייצור העיקרי באיזור והביקוש לחשמל ירד מהותית. בתגובה, הממשלה הפסיקה את פעולתו של אחד הגנרטורים.

ניתוח

2. הגנרטורים הבודדים אינם מייצרים תזרימי מזומנים כשלעצמם. לפיכך, היחידה המניבה- מזומנים שבה יש להשתמש לקביעת ירידת ערך הינה תחנת הכוח כולה.

ב - יחידת שילוח אווירי ממשלתית המחכירה מטוס

רקע

3. א' היא יחידת שילוח אווירי של ישות ממשלתית. היא מפעילה שלושה מטוסים, מסלול נחיתה ומספר מחסנים ומבנים אחרים, כולל מתקני תחזוקה ותדלוק. בשל ירידה בביקוש לשירותיה של א', היחידה מחכירה מטוס אחד לתקופה של חמש שנים לישות מהמגזר הפרטי. בהתאם לתנאי חוזה החכירה, א' נדרשת להתיר לחוכרת להשתמש במסלול הנחיתה והיא אחראית לכל התחזוקה של המטוס.

ניתוח

4. בשל תנאי חוזה החכירה, המטוס החכור אינו יכול להיחשב כמניב תזרימי מזומנים חיוביים שהינם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים מא' בכללותה. לכן, סביר שהיחידה המניבה- מזומנים שאליה משתייך המטוס הוא א' בכללותה.

ג - מפעל גריסה ביחידת סילוק פסולת

רקע

5. ישות ממשלתית מנהלת ישות לסילוק פסולת שבבעלותה מפעל גריסה לצורך פעולות סילוק הפסולת. ניתן היה למכור את מפעל הגריסה רק בערך הגרט שלו (scrap value) והוא אינו מניב תזרימי מזומנים חיוביים שאינם תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים מהנכסים האחרים של הישות לסילוק פסולת.

ניתוח

6. לא ניתן לאמוד את הסכום בר ההשבה של מפעל הגריסה מכיוון שלא ניתן לקבוע את שווי השימוש שלו, שהוא ככל הנראה שונה מערך הגרט/השייר שלו. לפיכך, הישות אומדת את הסכום בר ההשבה של היחידה המניבה- מזומנים שאליה משתייך מפעל הגריסה, כלומר, את ישות סילוק הפסולת בכללותה.

ד – קווי תחבורה שמספקת חברת אוטובוסים

רקע

7. חברת אוטובוסים ממשלתית מספקת שירותים בהתאם לחוזה עם רשות מקומית המגדיר שירות מינימלי לגבי כל אחד מחמישה קווי תחבורה נפרדים. הנכסים השייכים לכל קו תחבורה ותזרימי מזומנים מכל קו תחבורה ניתנים לזיהוי בנפרד. הפסד משמעותי נובע מפעילות אחד מן קווי התחבורה.

ניתוח

8. מכיוון שלישות אין את האופציה לצמצם אף אחד מקווי התחבורה, הרמה הנמוכה ביותר של תזרימי מזומנים חיוביים מזוהים שאינם תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים מנכסים אחרים או מקבוצות של נכסים היא תזרימי המזומנים החיוביים שמניבים חמשת קווי התחבורה יחדיו. היחידה המניבה- מזומנים היא חברת האוטובוסים בכללותה.

דוגמה מס' 2: חישוב של שווי שימוש והכרה בהפסד מירידת ערך

רקע וחישוב שווי שימוש

9. בתחילת שנת 20X0, הממשלה, באמצעות משרד האנרגיה, מתחילה להפעיל תחנת כוח שהקימה בהשקעה של 250 מיליון ש"ח.

10. בתחילת שנת 20X4, מתחילות לפעול תחנות כוח שהוקמו על ידי מתחרים. כתוצאה מכך קיימת ירידה בהכנסות שמניבה תחנת הכוח של הממשלה. הסיבות לירידה בהכנסות נובעות מכך שנפח החשמל המופק היה קטן מהתחזיות וכמו כן מחירי החשמל ועודף כושר יצור (stand-by capacity) היו נמוכים מהתחזיות.

11. הירידה בהכנסות מהווה ראיה שהביצועים הכלכליים של הנכס גרועים מהחזוי. כתוצאה מכך, הממשלה נדרשת לקבוע את הסכום בר ההשבה של הנכס.

12. הממשלה מפחיתה את תחנת הכוח בקו ישר לאורך 20 שנות חייה השימושיים כאשר ערך השייר החזוי הינו אפס.

13. לא ניתן לקבוע את השווי ההוגן בניכוי עלויות למכירה של תחנת הכוח. לפיכך, ניתן לקבוע את יכולת ההשבה רק באמצעות חישוב שווי שימוש. כדי לקבוע את שווי השימוש של תחנת הכוח (ראה טבלה מס' 1), הממשלה:

(א) מכינה תחזיות תזרימי מזומנים הנגזרים מהתקציבים/תחזיות כספיים העדכניים ביותר למשך חמש השנים הבאות (לשנים 20X5-20X9) שאושרו על ידי ההנהלה;

(ב) אומדת את תזרימי המזומנים העוקבים (לשנים 20Y0-20Y9) המבוססים על ירידה בשיעורי הצמיחה בטווח שבין 6 אחוזים לשנה לבין 3 אחוזים בשנה; וכן

(ג) בוחרת בשיעור היוון של 6 אחוזים, המייצג שיעור המשקף הערכות שוק שוטפות של ערך הזמן של הכסף ושל הסיכונים הספציפיים לתחנת הכוח של הממשלה.

הכרה ומדידה של הפסד מירידת ערך

14. הסכום בר ההשבה של תחנת הכוח של הממשלה הוא 121.1 מיליון ש"ח.

15. הממשלה משווה את הסכום בר ההשבה של תחנת הכוח לערכה בספרים (ראה טבלה מס' 2).

16. מכיוון שהערך בספרים עולה על הסכום בר ההשבה ב-78.9 מיליון ש"ח, הפסד מירידת ערך של 78.9 מיליון ש"ח מוכר מיידית בעודף או בגירעון.

טבלה מס' 1 – חישוב של שווי השימוש של תחנת הכוח של הממשלה בסוף שנת

20X4

שנה	שיעורי צמיחה לזמן ארוך	תזרימי מזומנים עתידיים	מקדם ערך נוכחי בשיעור היוון *** 6%	תזרימי מזומנים עתידיים מהוונים (במיליוני ש"ח)
20X5 (1=n)		* 16.8	0.94340	15.8
20X6		* 14.4	0.89000	12.8
20X7		* 14.2	0.83962	11.9
20X8		* 14.1	0.79209	11.2
20X9		* 13.9	0.74726	10.4
20Y0	(6%)	** 13.1	0.70496	9.2
20Y1	(6%)	** 12.3	0.66506	8.2
20Y2	(6%)	** 11.6	0.62741	7.3
20Y3	(5%)	** 11.0	0.59190	6.5
20Y4	(5%)	** 10.5	0.55839	5.9
20Y5	(5%)	** 10.0	0.52679	5.3
20Y6	(4%)	** 9.6	0.49697	4.8
20Y7	(4%)	** 9.2	0.46884	4.3
20Y8	(3%)	** 8.9	0.44230	3.9
20Y9	(3%)	** 8.6	0.41727	3.6
				121.1
				שווי שימוש

* מתבסס על האומדן הטוב ביותר של ההנהלה של תחזיות תזרימי מזומנים נטו.
 ** מתבסס על אקסטרפולציה של תזרימי המזומנים של שנה קודמת תוך שימוש בשיעורי צמיחה שליליים.
 *** מקדם הערך הנוכחי מחושב כ- $k = 1/(1+a)^n$, כאשר a =שיעור היוון ו- n =תקופת היוון.

טבלה מס' 2 - חישוב של ההפסד מירידת ערך של תחנת הכוח של הממשלה לסוף

שנת 20X4

סוף שנת 20X4	סה"כ (במיליוני ש"ח)
עלות היסטורית	250.0
פחת נצבר	(50.0)
ערך בספרים	200.0
ערך בספרים לאחר ירידת ערך	121.1
הפסד מירידת ערך	(78.9)

דוגמה מס' 3 - ביטול הפסד מירידת ערך

דוגמה זו מבוססת על נתוני דוגמה מס' 2 לגבי הממשלה, עם מידע משלים הניתן בדוגמה זו. דוגמה זו מתעלמת מהשפעות מס.

רקע

17. עקב סגירת תחנות כוח על ידי מספר מתחרים עד לשנת 20X6, השפעתם השלילית על הכנסות הממשלה היתה נמוכה מהחזוי בסוף שנת 20x4. כתוצאה משינוי חיובי זה, נדרשת הממשלה לאמוד מחדש את הסכום בר ההשבה של תחנת הכוח.

18. בהתאם לחישובים הדומים לאלה המוצגים בדוגמה מס' 2, הסכום בר ההשבה של תחנת הכוח הוא עתה 157.7 מיליון ש"ח.

ביטול הפסד מירידת ערך

19. הממשלה משווה את הסכום בר ההשבה ואת הערך בספרים נטו של תחנת הכוח ומבטלת חלק מההפסד מירידת ערך שהוכר קודם לכן בדוגמה מס' 2.

דוגמה מס' 4 - נכס שאינו מניב מזומנים התורם ליחידה המניבה - מזומנים

רקע

20. בית חולים ממשלתי הינו הבעלים והמפעיל של סורק MRI המשמש בעיקר במחלקות שבהן מטופלים ללא תשלום. אולם, 20% מהשימוש בו נעשה לטובת מטופלים בתשלום. המטופלים בתשלום מאושפזים ומטופלים במבנה נפרד הכולל מחלקות, חדרי ניתוח ומספר רב של פריטי ציוד המשמשים אך ורק את המטופלים בתשלום. ב-31 בדצמבר, 20X6, הערך בספרים של המבנה ושל הציוד הוא 30,000 ש"ח. לא ניתן לאמוד בנפרד את הסכום בר ההשבה של המבנה ושל הציוד. לכן, המבנה והציוד נחשבים ליחידה מניבה- מזומנים אחת. ב-1 בינואר, 20X6, הערך בספרים של סורק ה-MRI היה 3,000 ש"ח. הוצאת פחת של 600 ש"ח מוכרת בגין סורק ה-MRI בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 20X6. מכיוון שחלה התקדמות טכנולוגית מהותית בתחום, סורק ה-MRI נבחן לירידת ערך ב-31 בדצמבר, 20X6 ונקבע הפסד מירידת ערך של 400 ש"ח, כך שהערך בספרים של ה-MRI נכון ל-31 בדצמבר, 20X6 הינו 2,000 ש"ח.

קביעת סכום בר השבה של יחידה מניבה- מזומנים

21. במהלך השנה חלה ירידה מהותית במספר המטופלים בתשלום בבית החולים. לכן, היחידה המניבה- מזומנים נבחנת לירידת ערך. הסכום בר ההשבה של היחידה המניבה- מזומנים, בהתבסס על שווי השימוש שלה, מוערך ב-27,400 ש"ח. 20% מן הערך בספרים המתוקן של סורק ה-MRI (400 ש"ח) מוקצה לערך בספרים של היחידה המניבה- מזומנים לפני קביעת ההפסד מירידת ערך (3,000 ש"ח). ההפסד מירידת ערך מוקצה למבנה ולציוד באופן יחסי (pro rata), בהתבסס על ערכם בספרים. ירידת ערך נוספת לא מוקצת לסורק ה-MRI שכן כבר נקבע הפסד מירידת ערך בהתאם לתקן חשבונאות ממשלתי מספר 21, *ירידת ערך נכסים שאינם מניבים- מזומנים*.

דוגמה מס' 5 – הכללה של התחייבויות שהוכרו בחישוב של סכום בר השבה של יחידה מניבה- מזומנים (ראה סעיף 89)

רקע

22. רשות ממשלתית מפעילה אתר לסילוק פסולת ומחויבת לשקם את האתר עם סיום פעילותו. עלות השיקום כוללת החלפה של שכבת הקרקע העליונה, שאותה יש להסיר לפני תחילת פעילות סילוק הפסולת. במועד בו הוסרה שכבת הקרקע העליונה הוכרה הפרשה בגין העלויות להחלפת שכבת הקרקע העליונה. הסכום שהופרש הוכר כחלק מהעלות של האתר והוא מופחת לאורך חייו השימושיים של האתר. הערך בספרים של הפרשה בגין עלויות שיקום הינו 500 ש"ח, סכום השווה לערך הנוכחי של עלויות השיקום.

בחינה לירידת ערך

23. הרשות הממשלתית בוחנת את האתר לירידת ערך. היחידה המניבה- מזומנים היא האתר בכללותו. הממשלה קיבלה הצעות שונות לרכישת האתר במחיר של כ-800 ש"ח. מחיר זה משקף את העובדה שהרוכש ייטול על עצמו את המחויבות לשקם את שכבת הקרקע העליונה. עלויות מימוש האתר הן זניחות. שווי השימוש של האתר הוא כ-1,200 ש"ח, לא כולל עלויות שיקום. הערך בספרים של האתר לסילוק פסולת הוא 1,000 ש"ח.

24. השווי ההוגן בניכוי עלויות למכירה של היחידה המניבה- מזומנים הוא 800 ש"ח. סכום זה כולל עלויות שיקום שכבר נעשתה הפרשה בגינם. שווי השימוש של היחידה המניבה- מזומנים נקבע לאחר הבאה בחשבון של עלויות השיקום והוא נאמד ב-700 ש"ח (1,200 ש"ח פחות 500 ש"ח). הערך בספרים של היחידה המניבה- מזומנים הוא 500 ש"ח, שהוא הערך בספרים של האתר (1,000 ש"ח) בניכוי הערך בספרים של ההפרשה בגין עלויות שיקום (500 ש"ח). לפיכך, הסכום בר ההשבה של היחידה המניבה- מזומנים עולה על ערכה בספרים של היחידה.

דוגמה מס' 6: טיפול חשבונאי בנכס יחיד בתוך יחידה מניבה - מזומנים התלוי

ביכולת לקבוע סכום בר השבה

רקע

25. מיכל אגירה במפעל לטיהור מים ניזוק פיזית אך עדיין ממשיך בפעילותו, אך פחות טוב מכפי שפעל לפני שניזוק. השווי ההוגן בניכוי עלויות למכירה של מיכל האגירה הינו נמוך מערכו בספרים. מיכל האגירה אינו מניב תזרימי מזומנים חיוביים בלתי תלויים. קבוצת הנכסים הניתנת לזיהוי הקטנה ביותר הכוללת את מיכל האגירה ומניבה תזרימי מזומנים חיוביים שבעיקרם אינם תלויים בתזרימי מזומנים חיוביים מנכסים אחרים היא המפעל שאליו משתייך מיכל האגירה. הסכום בר השבה של המפעל מראה שאין ירידת ערך של המפעל בשלמותו.

לא ניתן לקבוע את הסכום בר השבה של מיכל האגירה

26. הנחה מס' 1: תקציבים/תחזיות שאושרו על ידי ההנהלה אינם משקפים מחויבות של ההנהלה להחליף את מיכל האגירה.

27. לא ניתן לאמוד בנפרד את הסכום בר השבה של מיכל האגירה מכיוון ששווי השימוש שלו:

- (א) עשוי להיות שונה משווי ההוגן של מיכל האגירה בניכוי עלויות למכירה; וכן
- (ב) עשוי להיקבע רק בגין היחידה המניבה - מזומנים שאליה משתייך מיכל האגירה (המפעל לטיהור מים).

אין ירידת ערך של המפעל. לפיכך, לא מוכר הפסד מירידת ערך בגין מיכל האגירה. אף על פי כן, הישות עשויה להידרש להעריך מחדש את תקופת הפחת או את שיטת הפחת בגין מיכל האגירה. ייתכן שיידרשו תקופת פחת קצרה יותר או שיטת פחת מואצת על מנת לשקף את יתרת אורך החיים השימושיים החזוי של מיכל האגירה או את דפוס צריכת הטבות כלכליות על ידי הישות.

ניתן לקבוע את הסכום בר השבה של מיכל האגירה

28. הנחה מס' 2: תקציבים/תחזיות כספיים שאושרו על ידי ההנהלה משקפים מחויבות של ההנהלה להחליף את מיכל האגירה ולמכור אותו בעתיד הקרוב. תזרימי מזומנים משימוש מתמשך במיכל האגירה עד למימושו נאמדים כזניחים.

29. ניתן לאמוד את שווי השימוש של מיכל האגירה כקירוב לשווי ההוגן בניכוי עלויות למכירה. לפיכך, ניתן לקבוע את הסכום בר השבה של מיכל האגירה מבלי להתחשב ביחידה המניבה - מזומנים שאליה שייך מיכל האגירה (קרי, קו הייצור). השווי ההוגן בניכוי עלויות למכירה של מיכל האגירה נמוך מערכו בספרים, לכן יוכר הפסד מירידת ערך בגין מיכל האגירה.

נספח 5 - עיקרי ההבדלים בין תקן חשבונאות ממשלתי מספר 26, ירידת ערך נכסים מניבי- מזומנים, לבין תקן חשבונאות בינלאומי למגזר הציבורי מספר 26, ירידת ערך נכסים מניבי- מזומנים

נספח זה אינו מהווה חלק מהתקן.

ההפניות בתקן חשבונאות בינלאומי למגזרי הציבורי מספר 26 לתקני חשבונאות בינלאומיים למגזר הציבורי הוחלפו בחלקן בתקן זה בהפניות לתקני חשבונאות ממשלתיים.

נספח 6 - עיקרי ההבדלים בין תקן חשבונאות ממשלתי מספר 26, ירידת ערך נכסים מניבי- מזומנים, לבין תקן חשבונאות בינלאומי מספר 36, ירידת ערך נכסים

נספח זה אינו מהווה חלק מהתקן.

בנספח זה, לא מפורטים ההבדלים בין תקן חשבונאות ממשלתי מספר 26 לבין תקן חשבונאות בינלאומי למגזר הציבורי מספר 26. הבדלים אלה מפורטים בנספח 5.

תקן חשבונאות ממשלתי מספר 26 ירידת ערך נכסים מניבים- מזומנים (להלן: "התקן") מתבסס על תקן חשבונאות בינלאומי למגזר הציבורי מספר 26 (להלן: "IPSAS 26"), ירידת ערך נכסים מניבים- מזומנים המתבסס בעיקרו על תקן חשבונאות בינלאומי מספר 36 (להלן: "IAS 36"), ירידת ערך נכסים (2004). להלן ההבדלים העיקריים בין התקן לבין IAS 36:

1. התקן אינו חל על נכסים מניבים- מזומנים שערכם בספרים מוערך מחדש במועד הדיווח בהתאם למודל ההערכה מחדש בתקן חשבונאות ממשלתי מספר 17 רכוש קבוע. IAS 36 אינו מוציא מתחולתו רכוש קבוע מניב- מזומנים שערכו בספרים מוערך מחדש במועד הדיווח.
2. התקן אינו חל על נכסים בלתי מוחשיים המוערכים מחדש באופן סדיר לשווי הוגן. IAS 36 אינו מוציא מתחולתו נכסים בלתי מוחשיים המוערכים מחדש באופן סדיר לשווי הוגן.
3. מוניטין נמצא מחוץ לתחולת התקן. IAS 36 כולל דרישות והנחיות נרחבות על ירידת ערך של מוניטין, ההקצאה של מוניטין ליחידות מניבות- מזומנים ובחינה לירידת ערך של יחידות מניבות- מזומנים בעלות מוניטין.
4. התקן מגדיר נכסים מניבים- מזומנים וכולל הנחיות נוספות על מנת להבחין בין נכסים מניבים- מזומנים לנכסים שאינם מניבים- מזומנים.
5. ההגדרה של יחידה מניבה- מזומנים בתקן שונה מזו שב- IAS 36.
6. התקן אינו כולל הגדרה של נכסי מטה או דרישות הקשורות לנכסים אלה. IAS 36 כולל הגדרה של נכסי מטה וכן דרישות והנחיות לגבי הטיפול בהם.
7. התקן אינו מתייחס לעובדה שהערך בספרים של הנכסים נטו של ישות גבוה משווי השוק של הישות, כסימן לירידת ערך. העובדה שהערך בספרים של הנכסים נטו גבוה משווי השוק של הישות, מטופלת ב- IAS 36 כחלק מרשימת הסימנים המינימאלית לירידת ערך.
8. בתקן, מכירה מאולצת אינה משקפת שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה. ב- IAS 36, מכירה

מאולצת משקפת שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה, אם ההנהלה נאלצת למכור מיידית.

9. התקן כולל דרישות והנחיות לטיפול בנכסים שאינם מניבים- מזומנים התורמים ליחידות מניבות- מזומנים כמו גם לפעילויות שאינן מניבות- מזומנים. IAS 36 אינו עוסק בנכסים שאינם מניבים- מזומנים התורמים ליחידות מניבות- מזומנים כמו גם לפעילויות שאינן מניבות- מזומנים.
10. התקן כולל דרישות והנחיות העוסקות בייעוד מחדש של נכסים מנכסים מניבים- מזומנים לנכסים שאינם מניבים- מזומנים ומנכסים שאינם מניבים- מזומנים לנכסים המניבים המזומנים. התקן גם דורש מישויות לתת גילוי לקריטריונים שפיתחו על מנת להבחין בין נכסים מניבים- מזומנים לבין נכסים שאינם מניבים- מזומנים. ב- IAS 36 אין דרישות מקבילות כלשהן.
11. התקן משתמש, במקרים מסוימים, במינוח שונה מ- IAS 36. הדוגמא המהותית ביותר היא השימוש במונח דוח על הביצוע הכספי. המונח המקביל ב- IAS 36 הוא דוח רווח והפסד/דוח על הרווח הכולל.

הוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית

חברי הוועדה

רו"ח מיכאל ארד - יו"ר הוועדה

רו"ח יוסי איצקוביץ

רו"ח יהודה אלגריסי

רו"ח דוד גולדברג

רו"ח דב ספיר

רו"ח יהלי רוטנברג

משקיפות

רו"ח גילי ויצמן

רו"ח שרון מימון צדיק

צוות מקצועי

רו"ח יוליה רבוי

צוות מקצועי אד-הוק

רו"ח איריס אלדר

רו"ח שלמה גולדפרב

רו"ח עדה רונן

רו"ח ארנון שחר